

Simsons treurspel

Abraham de Koning

bron

Abraham de Koning, *Simsons treurspel*. Cornelis Lodewijcksz vander Plasse, Amsterdam 1618

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/koni001sims01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Toe-eygening

Aen d'Achtbaere, Eerwaerde, en Voorsienige Hans Roelants, Liefhebber der Edeler Poesye.

DE oorzaecke (oft reden) die my beweegt heeft konst-lievende *IOANNES*, om myne ongheleerde Rijmkens, en Vader-loos werckxken te laten in't licht komen, onder de beschuttinghe en scherm van uwe Achtbaerheys wel geoeffent oordeel in de leerlijcke, stichtelijcke, en vermakelijcke Rym-konst, dat's uwe spreucke *Non omnia possumus omnes*, want dat wy al *even* veel niet vermeughen, connen, oft weten, dat's merckelijck in onsen *SIMSON* te speuren, hy vermocht (door Godes kracht) een iongen Leeuw te verworgen, en spits-sinnighe raetselen uyt te geven, duyzent Mannen met een Ezelinne-Kinnebacken-kaeckx-been te verslaen, vijf mylen weeghs stats-poort-deuren te verdragen, nieuwe en versche stricken te verbreken, en eyndelijck stervende, de macht en hoochmoet zynder vyanden by duysenden te vernielen: Dit alles connen wy lesen, en na-Rymen, maer in't vermeugen van kracht niet navolghen. Js hy hier en daer wat rouw, wilt, en onghepolijst, denckt zyn minne-kozerije en zyn geen tedre Hovelingse vryerijen, daer hy ghelooft dat myn handt meer bestiert wert naer 't believen van myn verdrietighe en pynelijcke Juffrouw *Flerezyn*, als van de vrolijcke en blygeestighe Sang-Goddinnen, etc: Dit U. E. bekent zynde en wetende, sy u ghebeden te willen myn *SIMSON* hoeden, beschermen, en borst-weren tegens alle Waen-weters niet-wetende berispers, en mug-siftende Momisten: Hier op comt hy die geheel u is, voor den dach, en soeckt veylich te rusten onder de vleugelen van sulcken *Scherm-Heer*, die ick wensch 't geen hy wensch, en d'Algoede God gelieve ons beyde te verleenen.

Jn *Amsterdam* den 17. April

ANNO 1618.

U. E. Dienstwillige vrient

ABRAHAM de KONING.

Eer-dicht, Op Simsons Treur-spel Van Abraham de Koning

*OP op mijn Sang-Goddin, kom laet ons gaen beweenen
Het droevich ongeval vanden verloofder Gods,
De val des Nazareens, een voor-beelt vande rots
Die tot ons aller vreucht wt Iuda is verscheenen.
Al SIMSONS stercke cracht en lach niet inde vlechten
Des afghesneden hayrs, maer in 't beloofde woort,
Door d'Enghel voort ghebracht, van MONOAH ghehoort,
V kint sal heylich zyn, en Iuda weer op-rechten.
Ten leyt niet in zijn hant, ten leyt niet in zyn hayr;
Ten leyt niet in zyn wil, 't verstant is sotheyt maer,
Dat door vermetelheyt dorst van sijn crachten romen.
Het moetwillich gheslacht heeft CHRISTUM oock ghebonden,
Sy voerden heenen wech (het ginck met haer voor wint)
Den SILOE, den HELT, MARIE waerde kint,
Die ons door zyn ghedult bevrydt heeft vande sonden.
V SIMSON waerde schaer; hoe wel hy is ghestorven,
Leeft inder eeuwichheyt, den Duyvel hy noch plaeght,
En al zyn list, en cracht, hy van onsen heenen jaecht,
SIMSON die door sijn doot ons leven heeft verworven.
SIMSON die 't swaere juck heeft op den hals ghetoghen,
Het huys, het machtich huys, van duyvel, ende doot,
Die baenden ons den wech, en ruckt' ons uyt den noot,
Doen wy in onse sond' des nickers borsten soghen.
Den SIMSON langh belooft, den Leeuw die soude komen,
Heeft nu zijn ampt volbrocht, hoewel hy wierd' bespot,
Bespoghen, en beschimpt, van 't ongheloovich rot,
Als blint, nochtans zijn hem de ooghen niet benomen.
Treet naerder wie ghy zijt, out, ofte Ionck van Iaren,
MONARCH, PRINS, Edelman, Stadts-borgher, ofte Boer;
Komt leert in desen boeck de listen van een Hoer,*

*Hoe datse die haer hoort doet voor den Duyvel vaeren.
Siet hoese SIMSON mat door haere loose treken,
En brengt hem in 't verdriet, die ghene macht en kreunt.
Ghy roemers altesaem, die op u krachten steunt,
Hoe wel ghy wonder stof de macht sal u ontbreken.
Gheluckighe Poët, die door het waerde rymen,
De Princen onderwijst: en lockt die vande sond',
Die lichte sweeringhen steeds hebben inden mont,
Ghy doet mijn Sang-Goddin al soetelijck beswymen.
Wie heeft u herssen-breyn soo mildelijck beseten?
Geen PHOEBUS, geen PALLAS, geen Godin, ofte Nymph.
Maer hy die d'Aerde schiep, en bouden den Olymph,
IHOVA 't OPPER-HOOFT van d'Heylighe POEETEN.
Vaert inde stichtingh voort, o wilgh'-ge-eerden KONING!
Leerend' den wusten mensch te gruwen voor het quaet,
So ghy VOLSTANDIGH BLYFT, sult ghy door dese daet
Een grooten KONINGH zijn in uwe kleene woningh.*

Ghenoech om te volghen.

Op den Simson Vanden Poët A. de Koning.

*DEn Schilder vaeck met zyn pinceel
So zoet en aerdich weet te streelen:
Dat hy Natures wesen heel
Met verwen kloeck bootst op panneelen.
En so een overeeuws geschicht
Laet voor geheuchnis den na-neven.
Den Poeet oock met zyn Gedicht,
En Rymerijen brengt in't leven:
't Geen schier gewist was uyt 't gedacht,
En door des snellen tydt versleten.
't Geen vre, of tyranny oyt wracht,
't Verborgenst van natuurs secreten.
Van Hemels loop, of wat de Zee
Houd in haer diepen kolck besloten.
Der Dieren aert, 't Gevogelt me,
Der kruyden kracht, der boomen loten.
Den Coosche-Schilder heeft voorheen
De schoone Venus so gedreven:
So Godlijck, so volmaeckt van le'en,
Dat selft onsterflijck scheen te leven.
En ghy, O KONING doet niet min
Als ghy de snoo bedriegerijen
Den dullen Mars verbolgen zin,
Met Venus troetel tooverijen,
Soo aerdigh, groots nae't leven treft,
Als ghy u SIMSON doet verrysen.
En als uyt 't doncker graft opheft,
Dan schynt zyn dood u selfs te prysen,
Ons is genoech dat wy u glans
Vermeerd'ren met een Lauwer-krans*

VVeet of rust.

Jnhoudt.

SIMSON, zynde een voor-beeld onses Heeren *IESU CHRISTI*, en een wonderlijk wonder zynes tydts, by wiens, nau gelooffelijcke sterckte, geen sterffelijck mensche en kan vergheleken worden: Van dese vangen wy aen V. L. aller Konst-liefdighe te vertoonen, beginnende, alwaer d'onverschrickte Heldt, en Jsraels Hertogh besint door al te nau besien, en in zyn herssenen ghedruckt te hebben de aen-lockende schoonheydt, vande hert-stelende, en al te minnen droncken *Gazareensche*, een Vrouwe ghenamt *Delila*, die onse Verloofder Gods soo weet te vleyen en te lief-koosen; dat hy als gheheel verzot, en blijft verzot op de *Philisteensche*, vergetende zyn ampt, staet, en achtbaerheyt, dit ziende zyn gesworen erf-vyanden de krygel sinnige Philisteen, versoeckt aen de gheliefde lichte Vrouwe, dewijl zy al te vergeefs vinden hun wapenen, sterckte, macht, en gheweldt te slyten op een onbindelijcke man, sy wil den *Simson* door haere listige tonge ende bedriegelicke smeekinghe, lagen leggen om zyn kracht te vernemen, door ondermyninge zyns hun onbekende sterckte. Waer over zy eens gheworden zyn, heur bekorende door een milde belofte van een rijke belooninghe, om dit wetende, en de *Vorsten* verwitticht zynde, haere verblinde en vervoerde *Minpleger*, ontrouwelijck en schandelijck te verraden: Twelck hun nochtans, eerst, tweede, en derde mael mislukt, door dien d'*Hebré* eenigh achterdencken kryght, tuyld in boerterije met de al te kurieuse begeerlijcke lusten zyns gheminde. Maer, helaes, 't *aenhouden verwint*, de bedinghe, de suchtinghe, verzeghelt met de Crocodilse tranen vande bedriegelijcke valsche proye, vermoeyde ja matte, de ziele van onsen *Danit* zoo, dat hy verwonnen (O 't vry beclaeghelijck woort!) zijn's herten secreet uyt schudde inden schoot van zyn ghewaende vriendinne, die hem van zijn kracht berooft, door 't afscheeren zijns hayrs: verradende also desen ontsichelijcken Vorst, die gheblindt, inden kercker met metale ketenen malende, spilt in ellendighe slavernye zyn droevich treur-eynde: Zijn vyanden, als afgodische Heydenen, hier over hun Afgoden loovende, en danckende, by eenen grooten offer die sy op den Altaer *Dagons* smoken: houden een Vorstelijcke, ende prachtelijcke maeltijdt, zijnde vrolijck, ende verheucht, over de wrake van hunder aller vyandt.

Doen tot meerder hoon, spot, smaedt, en laster, den armen, blinden, en ghevanghen Jode voor comen, op dat hy voor hun ooghe

spele, ende alsoo hunne dertele tyt-cortinghe sy, maer *Simson* by na verteert zynde, door de bittere droeffenisse zijnder ziele, wordt veroorsaect door een weemoedighe desperate hope ghedreven, d'Alder-Opperste eenighe God aen te roepen om kracht, ende sterckte, en sich eenmael voor beyd' zijn ooghen noch eens te wreken aen de Philisteen: 't Welck hy door de kracht Godes volbrenght: Buyghende twee calomnen (waer op den Voor-hanck des Tempels ruste) met zulck ghewelt, dat hy 't gheheele ghebouw, waer op wel dry duysent zielen vergadert waren, te neder stort, en eyndicht alsoo met zijn vyanden, zijn treurich treur-spel.

Hier uyt leerende, beneffens de geestelijcke aenmerckinge, en verghelijckenisse, in onses Heylants, den *waren Simson*.

Ten eersten, dat wy Gode schuldich zijn te houden een onverbrekelijcke belofte, van heylicheyt, en reynicheyt, nae ziel, en lichaem.

Ten tweeden, nae den goeden raet *Syrachs*, onsen vyand nimmermeer te vertrouwen.

Ten derden, met het verlies van 't dierbaer leven wraeck-gierichlijck ons niet te willen wreken aen onse vyanden: Want d'Alheyliche Al-wreker zeght: *Gheeft myn de wraecke, en ick zal't verghelden.*

En voorder ghedenckt aen onse Reghel:

*Wie zijn leet met leet wil wreken,
Simsons cracht sal hem ontbreken.*

Eer-dicht.

*CRanst, looft den Mercurist, wiens leer-rijck defte reden
Den Mensch voor-beeldt, hoe licht d'Aerds heersching sweyt, ja keert,
Waerd' is 't Kunst-lievend'-hert, en 't stuur zijns pen ghe-eert,
Midts hy *Simson* soo braef op 't konst-tooneel doet treden.*

*De Philistynsche roe, (nae-botsinghs eeuw voorleden,
Hoe, laes, mins-boeyens-knel, zijn heylens-luck beheert
Door gelt-giers-aert, die noch (O mensch! hier leerlijck leert)
D'een steyg'ren doet, en som werpt diep in't diepst beneden.*

*Ha met wat schenck, beloft, de Vorsten komen aen,
En met wat vley, vleyns, list, den *Simson* werdt verraen,
Een *Spiegel* voor elck die hier schijnt een werelts *Koningh.**

*Ach vry-vereenicht Landt, houdt *Vreed*, en *VVaerheys* licht,
D'sond' haet, dyn *Vyand*, acht hem niet, vertrouwt, noch swicht,
Mijdt den verschrickten val, *Simsons*, zyn wraecks beloningh.*

Wie faelt mach keeren.

Klinck-dicht.

AEnschouwers 'k bid u siet, sout ghy kunnen bemercken
Dat desen kloecken Helt van minne rasend is,
Treet doch wat nader by: Ach so ick niet en mis,
Is 't den Verloofder Gods, Monoahs-soon den stercken.
Onsen Poet her-roept door zyn vloeyende wercken,
Het gheen den grysen tydt schier in verghetenis
Ghebracht had, ja het gheen was uyt gheheughenis,
Gheeft hy door zyne pen weer onvermoeyde vlercken.
Een baecke om 't ghevley van lichtvaerdighe Vrouwen
Te myden als de pest, en nimmer te betrouwen
Op haer: hy door den list van DELILA verhaelt:
Dat d'onghesloten mont veel ramps op hem kan trecken,
Door al 't gheheym zyns herts een Vrouwe te ontdekken,
Hy door een SIMSONS val oock levendich afmaelt.

Vreest Godt voor al.

Namen der Personagien.

<i>Ioden, {</i>	<i>SIMSON.</i>	
<i>Ioden, {</i>	<i>AMRI, knecht.</i>	
<i>Ioden, {</i>	<i>REY der Ioodsche.</i>	
<i>Philystynen, {</i>	<i>DELILA.</i>	
<i>Philystynen, {</i>	<i>THOY.</i>	<i>} Vorsten.</i>
<i>Philystynen, {</i>	<i>AHVSATH.</i>	<i>} Vorsten.</i>
<i>Philystynen, {</i>	<i>SOBAB.</i>	<i>} Vorsten.</i>
<i>Philystynen, {</i>	<i>REHOB.</i>	<i>} Vorsten.</i>
<i>Philystynen, {</i>	<i>PHICOL.</i>	<i>} Vorsten.</i>

REY der Phylistynsche.
HILLA.
BARNEVS.
HEYNTJE, Een Boer.
THIMNITERS Geest.
SCHERP-RECHTER,
Met eenighe andre
Dienaers stom.

Simsons Treur-spel.

I. Handelinghe, I. Uytkomst.

SIMSON.

HOewel dat ick ghevoel mijn sterckt so groot, en grof,
 Dat ick door dese handt versloegh ter neer in't stof,
 Een Leeuw, en drie-mael-thien, noch duysent mannen wacker:
 So is der Vrouwen kracht, (hoe teder en hoe swacker,
 Sy moghen zijn voor ons) veel starreker, alst blijkt,
 Dewijl dat myne kracht hier voor een Vrouw beswijckt.
 'tSchijnt ick mijn leven heb ghesleten in het doncker,
 Al-eer mijn sterflijck oogh aenschoude 't lief ghefloncker
 Van 't alderbruynst ghesicht, ay een te soeten mondt!
 De kaexkens roosen root, d'aentreckelijckst' die 'k vont.
 Met *Nectars* dauw besproeyt, de schoonste aller schoone,
 Waer in de min om min op 't minnelijckst' komt woonen.
 'tGoutdradich floncker-hayr, so swadd'rich krol ghekrult,
 'tGheen op zijn Gazareens is vreemt uytheems ghehult,
 Verbraeft alleen 'tghecier van so veel duyst Jodinnen,
 Ha zonne van mijn ziel! o smekende vriendinne!
 V Redenrijcke re'en, en vriendelijcke praet,
 Betovert myn verstandt, hoe *Simson?* wel hoe gaet,
 Begheert nu voor de reen? sal lichte liefde binnen
 In u haet-draghend'-hert sijn ruymt, en woon-plaets vinnen?
 Om dese vreemde Vrouw, so schoon niet als u dunckt,
 Die in uw koude borst we'er nieuwe vlam ontfunct,
 Een quel-lust, bitter soet, een weyfeloose minne:
 Hoe, sal die? neen sy sal, o nimmermeer verwinne!,
 So langh mijn ooghen zien: (ja of ick niet en kon)
 Aenschouwen 't held're licht van d'heughelijcke Son:
 So langh mijn groote kracht vergaen is, noch besweken,
 Sal ick my aen de macht der Philistynen wreken.
 Ha *Simson!* lastert niet, die liefd en heeft gheen schult,
 Sal ick niet? seytse, neen, seght reden, ghy en sult.

Haet ick de Philistijns, wat heb ick haer te haten?
 Mijn schoonste lief, myn vreucht, hoe kan ick u verlaten?
 Een ooghwinck, (ach ick ken't! ick moet verwonnen zijn)
 Van u, vermach op myn meer als den Philistijn,
 Hoe listigh, schalck, en loos, hy soeckt met sterckt of schande,
 Om dese grove leen te binden met zijn banden.
 Onlancks (o snood verraet!) de Gasiteren my
 Beloerden inde Poort te *Gasa*, daer ick by
 D'ontrouwe *Laya* lach, om wiens lief-koseryen,
 (Vervloecte hoeren! doen door u verraderyen)
 Was ick by na beklipt, en met het sweert verworcht,
 Had ick ter midder-nacht voor list, noch laegh ghesorcht,
 Ontwaeckt niet opghestaen, en hief tot spot der Vorsten
 Stadts deuren uyt de Poort: die 'k op myn schoud'ren torsten,
 En droeghse opwaerts wegh (voor diese halen kon,)

Tot wonder van mijn kracht, op d'hooghte voor *Hebron*.
 Mijn liefste *Delila*! vooghdes van mijn ghedachten!
 Beheerster van dees Ziel, mijn onverwonne krachten,
 Gherekent by u macht is kleyn, ja minder mee
 Als *Zorex* edel beeck is by de groote zee.
 Wat segh ick? hoe? sal dan een lichte Vrou aenminnich,
 V door een raserny, van liefde, doen zot-zinnigh
 Vergheten al u eer, u staet, en u gheval?
 V wijt-berucht ontzich? ha neen, ha nee, my zal
 Veel eer de lichte wint van 't oost nae 't westen voeren,
 Eer Jsr'els Richter blijft verzot op deze hoere.
 Hoere? wat schaemt u tongh, dat ghy die last'ringh smeeft,
 S'is my zo lief en waert als ick op Aerden weet,
 Een vrouwe die haer man bemint in liefde brandich,
 Ghestadich ongheveynst en *Blijft* altijd *volstandich*.
 Hola, daer komt mijn Son, wat wilde schoon Goddin?

Verschonigh,

DELILA

Achtbare stercke Helt, wanneer de liefd (of min)
 Dijn onverwonne kracht niet in elckander strengden
 En min door weer-mins vlam u koude borst en zengden,
 Onmoogh'lijk waer u macht (die yver streckt ten val)
 Bedwonghen of beheerst, maar *Liefd' verwinnet al*,⁺
 Jaselfs den trotsten Reus van *Gath* of d'*Akaniten*,
 Oft ruw onschlijck beeldt van *Og*, der *Basaniten*
 Kroon-dragher: Voor wiens staf en kostle Diadem
 D'inheemsche selfs verbaest, verschrickten voor zijn Stem.
 Of d'*Amalechiten* oyt in opgheschooten leden,
 Vermochten teghens liefd, ghelijck de Reusen deden,

⁺*Omnia vincit amor.*

Die bergh op bergh ghetast, hoogh hoopten top op top,
 En krijghden op de Goon, ja steghen d'Hemel op,
 Niet langh, hol over bol sy tuymelden ter neder,
 So gaet het met de min, hoe kints, hoe licht, hoe teder
 Van kracht hy wert begaept, lichtveerdich, dertel, wuft,
 So klimt hy niet te min veer boven 't wijs vernuft,
 Hy parst het kloeck verstant, (door zijn begerlickheden)
 Wt oordeels ondersoeck en uyt den stoel der reeden.
 Hoewel beroemde Vorst, en Hooftman der Hebreen,
 De min u kracht verkracht, so ist niet zonder reen,
 Dewijl u Reusen macht is boven mensch vermoghen,
 So wert de min Jalours, en ziet door deze ooghen.
 Werpt hy zijn blixem uyt, en met zijn Tovery,
 So wil hy dat u kracht hem onderdanich zy.
 Komt selfs een *loven* niet stil uyt den Hemel sluypen,
 Om steels-wijs hier of daer zijn boeltjens te bekruppen?
 Hy laet zijn gulde vreucht, hy laet zijn echt-ghenoot,
 En soeckt de Aerdsche lust in zijn vriendinne schoot.
 Dies wil ick (of versoeck) o onbedwonghen Ridder!
 Dat ghy mijn liefd geniet, Ghetrouw altijd, ick bidder
 D'onsichgelijcke Goon, en s'Hemels gunst om aen,
 Dat nimmer *Simson* moet *Delilaes* liefd versmaen.

SIMSON

Ha kracht des mins, helaes, hoe ben ick dus ghekluytstert,
 Dat een verloofder Gods na Vrouwen reden luystert?
 Jck die een Jode ben, een Rechter *Israels*.
 Wat maeckt een dertel wicht, en ted're Vrouw my spels?
 Brack ick niet door myn kracht, twee versche nieuwe stricken?
 Deed ick by *Lehi* niet, na haren adem snicken,
 Door 't kinnebacken been eens Ezels, duysent man?
 Hoe komtet dat ick my nu niet verweyren kan?
 Ha schoon Coraele mont! Ha overlief gheflicker
 Van 't appel bruyn ghesicht! ghy tovert so dat icker
 Ghevanghen in verstrickt, ghebonden en gheboeyt
 Voel dat een slaverny in mijne ziel groeyt.
 Een will'ghe slaverny, ghepleecht by alle zielen,
 Die met devoot ghelaet voor *Venus* altaer knielen:
 En off'ren al haer gunst, haer leven, eer, en trou,
 Aen minnens schoonste beeldt, en lief-berooftde Vrou.
Delila mijn vooghdes, mijn Jeuchts-Priest, myn schoone:
 Mijn eyghen Sielen-ziel, mijn Voor-hoofts Purper-Croone,
 Mijn gulden Hemel-zon, mijn lieve Morghenstont,
 Mijn levens eyghen kracht, dit 's eerste-trou verbont.
 Gheeft my u witte hant, 'k sweer by myn eyghen leven,
 'k En sal u nimmermeer verlaten, noch begheven.

Eer zal de groote Zee verbreken uyt haer wal,
 En staen gelijk 't roo-meyr in karmozijn-Christal.
 Eer sal de Avont-ster Vrouw *Cipria* haer borghen.
 Eer sal de swarte nacht verswelghen dach, en morghen.
 Eer ick u lief begeef, ghelijck ick heb gheseyt,
 Door wan-lust, ontrouw, list, of door nieuplichticheyt.

DELIL.

Ach liefste! ach mijn troost!

SIM.

Mijn hoop.

DE.

Mijn uytvercoren.

'k Hebt alles met u min.

SIM.

'kWaer zonder u verloren.

Hert-buyghster, roode roos, 't soet-wesens minn'lijkheyt,
 By d'aengheboren deught van uwe achtbaerheydt,
 Trotseert de minne zelfs, die qualijck om beteugh'len,
 Gh'ontwapent, en berooft, van boghe, pijl en vleugh'len,
 So dat het ted're wicht, verwonnen, niet een stip
 Verplaetst': maer hanght u aen, gh'lijck aen 't ghevleugelt Schip
 Het Visken *Remora* in't dolle Meyrs rumoeren,
 De wouwe-staert, 'tSchips stuur verhindert te verroeren.

Ach Schip! ick ben u stant vergh'leecken, ziet ick zeyl,
 Een *Remora* komt, mijn zielens-bants-onheyl,
 En stut myn in het Meyr, en murmurende golghen,
 Dat ick verloofder Gods, vermach in 't minst te volghen,
 De Rechters die voor heen ggeharnast en ghepluymt,
 Deucht-gierich na de eer, door *Mars* zijn wech gheruymt.
 Ach minne! laes, hoe vast ben ick in u ghewickelt,
 De eer raet af de liefd, de liefd nochtans die prickelt,

Me-vrouwe, ay vertreckt, laet my een weynich hier.
Simson, bedenckt u wel, koop gheen berouw te dier,
 Laet nimmer geyle min beroemde krachten boeyen,
 Laet nimmer 't brandent hart, quelvoedend' blak'rich gloeyen,
 Dat dijn ontsichlijck licht na't valsch ghegluur der min,
 Door lodder-soete spijs de schilder-schoon vriendin,
 't Lock-aes der Philistijns, d'ontmanster vande mannen,
 De wayfle-tover-treck, uyt ziels Christal verbannen,
 't Gheen droncken, vol en buys in hare schoonheyt weyt,
 En d'opghetoghen gheest schijn leck're vreucht toesityt.
 Ha handen over-sterck, die met der ijl en baerde
 Verbraken Leeuwen muyl, en maeyden op der aerde
 De oudt-beruchte roem, een gheessel der Hebreen,
 Soeckty maer uwe lust by deze Vrouw alleen?
 Js myne schakel-min te vierich, niet om blussen,
 Soeck ick dan anders niet dan *Delila* te kussen?
 Blijf ick in liefd' verzot, dees schoone steeds omvat,
 Zo is mijn macht gheswackt, mijn sterckt heb ick ghehad,
 Js schoonheydts Hemel-beeldt gheroemet en wijtlustigh,
 Gheen eygenschap des ziels, die levendich vernuftigh

Een Raren ommetreck of and're werelt boots?
 Wat meen *Manoachs* Soon, de schoonheydt aldersnootst,
 Heyl-deughdeloos gepronckt, ontciert van schoonicheden,
 Veel eerder, d'wijl de min door waen-schoon werdt bestreden,
 Ghelijck een snoode Weert, of deughdelooze Vrouw,
 Een schoon gheschildert huys, of metsel-konst ghebouw
 Bewoonet, koopt, oft huurt, so sal men dickwils binnen
 In't opghesmuckte rif een snoode ziele vinnen.
Saraj ghy waert schoon, maer schoonder noch ghezielt
 Oudtmoeder, laes, hoe zijn uw Susters soo vernielt?
Delila keur ick valsch, 't natuurelijck blancketten.
 Stry ick teghen de liefd, haer macht, vooghdy, en wetten?
 Ach schoone ick en can! hoe kondy niet? ghy kont.
 Ach liefste lief! ay swyght. ha oversoeten mont!
 Hoe is mijn starckte, laes, hoe is die nu verwonnen!
 Hoe is die nu ghevelt door dees begaefde Sonne!
 Die met haer lief ghezicht, en over preuts ghelaet,
 Nabootset of beschaemt den roosen dagheraet,
 Dat selfs (ghelijckmen waent) de lichte *Venus* daelde,
 'K Acht datse, lief, haer glans, en schoonheyd van u haelde,
 Wat raes ick wederom? wat speeld mijn inde zin?
 Zoudy, o Aerdtsche Vrouw! en Altaer-waerd' Sanctin:
 Ay tweede *Pandora*, liefds schoonheyd t'Hemel heffen,
 En met dijn mind're deught Vrouw *Cypria* vertreffen?
 Jst wonder dan, helaes, dat ghy een *Simson* dwinght?
 Jst wonder dat mijn tongh u lof en *Hymnus* singht?
 Die geen die noyt verschrickt en wierd door stael of wapen?
 Jst wonder dat die soeckt in uwen schoot t'ontslapen?
 Een die u bontghenoets u vrienden en gheslacht,
 Ghelijck de preutse Leeuw de schalcke Vossen acht.
 Ofschoon hun groots gemoet na d'Hemel schijnt te steygh'ren,
 'k Verleer hun evenwel mijn Echte vrouw te weyg'ren.
 'k Verleer hun strenghe ghebien, en wrevle dwangh der Jo'on.
 'k Verleer hun valsche list op *Manoahs* een'ghen Soon.
 Wat wil ick? wat soeck ick? verruckte zotte slave!
 Dan mijn verkreghen roem en glory te begraven!
 Demp ick niet al mijn eer, daer mijn d'Heer me vereert,
 Wanneer een swacke Vrouwe mijn sterckte overheert?
 Wanneer een lief ghezicht kan *Simson* so betov'ren,
 Dat hy door 't sacht ghewelt ken winnen noch verov'ren.
 Vervloeckte tovery, hoe ben ick dus vermant!
 Js minnens ted're kracht dan vromer als mijn hant?
 Js 't zoet beveynst ghesmeeck met bigghel-traen-ghebeden,
 Moghender als 't vermeugh van mijne groove leden?

Neen, geensins, noch de min, noch haer lief-kosery,
 Noch duyvels snoode list, ghewelts-verradery,
 Sal (hoop ick) *Simson* niet begoochlen noch begecken,
 Noch trouwelooyze trouw zijn zuyvre ziel bevlecken.
 Helaes wat zijn mijn re'en, ghelijck de lichte wint.

Daer singht de tover-Vrouw die mijne Ziel bemint.
 Daer speelt haer witte handt, 'tghemoedt werdt my verandert,
 Liefd' nood', herts voeten gaan, daer lust en leven wandert.

DELILA speelt binnen, en singht dit Liet.

O Glory-rijcke zon!
Die oyt myn sieltje won,
Wanneer uw min verwon mijn hert,
Wiens sterckte selfs een Mars uytart:
Al dyne gulle wraeck
Waer na 'k wel duyst-werf wensch en haeck,
Is 't erven
'tVerwerven
En min waer in ick heugh'lyck my vermaeck.
De wrake is de Min
Tot u waerde vriendin,
Om d'eerste Bruyt die, laes, ontzielt
Is, door het hongherich vuyr vernielt,
Dies ghy de stoute druckt,
De wrevle schilt, en boogh ontruckt
O Iooden!
De Goden
Sien dat u alles na u wensch gheluckt.
Lof wonderlijcke Helt,
O vroomste van het Velt!
Gheniet al uwe vreucht en rust,
U Delila vry liefd en kust,
Dyn zoete wraeck voldoet,

*U lust met graeghe lusten boer
De Vorsten
Die dorsten
Al te vergheefs naer eel ghebooren bloet.*

*Nu liefde krijcht, waer mee ghy weckt
De vroomste aller Helden,
Wiens hert en ziele na uw treckt,
Wan-lust u minne selden.*

Chooren, eerste Rey.

Rey der Philistijnen.

*H*Oe langhe zal ons macht ontbreken
Om ons eenmael noch te wreken
Aen een onverwonne Iood?
Philistijnsche docht'ren suchten,
Want zo wie der hoopt, wy duchten
Sijne sterckt is t'overgroot.
Asclonitsche maeghden reyet,
Ghy Gaditsche Ioff'ren schreyet,
Dynen hooghen roem die smalt.
D'Helden die de werelt schrickte,
Die voor geenen vyant wrickte,
Sietmen dat hun moet ontvalt.
Sorek met u silv're stromen
Ruyst vry onder d'wil'ghe boomen,
Nemet al ons traentjes mee,
Heldre vloedden schud u biesen,
Dat wy al ons druck verliesen
Aen de Middelantsche Zee.
Treurich sietmen d'Hoofden hanghen,

*Nat bepeerelt zyn de wanghen,
't Hart is vol met spyt ghevult,
Israeliten, harde Ioden,
Siet, wy zweeren 't by de Goden
Dat gh'ons leet noch boeten sult.*

*Veel eer sal den kloot der Sonne
Nauw thien graden loopen connen
Op een uytghestrenghe dach,
't Silver-licht der kromme Mane
Bercht haer schaeuw inde Iordane
Eer 't ons Godt ghehenghen magh.*

*Dat ons off'ren, bidden, smeken,
Ia al 't heyligh vier ontsteken,
Voor hem gelden souw als niet,
Neen, zo wie de Gooden eeren
En wie hulp van hen begheeren
Sietmen dat hun wil gheschiet.*

*Leert, o Vorsten! dat de listen
Die oyt Vrouwen herten wisten,
Werden door de wraeck bedacht:
Ghevoet door lust na roode schyven,
't Ghelt can wonder veel bedryven:
O 't gout heeft te grooten kracht!*

I. Handelinghe, II. Wtkomste.

De Vorsten THOY, AHUSATH, SOBAB, REHOB, PHICOL.

THOY.

*M*Anhafte Philistijns, beruchte strybaer Mannen,
Beroemde roem des *Eeuws*, bedwingers der tyrannen,
Die om u groot ontsigh en s'lichaems grove macht,
Van yder wert ghevrucht, van yder wert gheacht,
Soo wyt den Aerden kreytz nu kenbaer is bevonden,
En d'rou lang-armde zee des wereldts wijde ronden.

Bevat als in een kloot: soo wijt, segh ick, zo ver
 Bralt dijne heerlijkheyt en *Martiaelsche* Ster:
 M'hoort, by 't ghebercht *Zeir*, en *Zihors* beeck in 't Suyden,
 Na 't noort *Antiliban*, dijn glory naem weer-luyden,
 In't west de middel-zee, by d'oost *Celo-zirier*
 Begrensen *Palestyn*: O Vorsten, waerom hier
 Gheroemt, genoemd, verhaelt, 't landt of de macht der Reusen,
 Als dwangh, ontsich, list, kracht vermach de starckt te kneusen.
 De sterckt en wond're kracht, O wrevelich verdriet!
 Van een *Monoachs* Soon, een zee ghebuer *Danit*,
 Zijn wonderlick gheboort *Thimniter* wil vervloecken,
 Wiens ziel nu mach in d'Hel een ruymt en woon-plaets soecken.
 O *Simson*! 't Vossen vuyr dat g'in ons kooren sand,
 Waer mee ghy d'ayren zenght, en d'Olijfboomen brant,
 De Wijngaert-berghen schent, verschult door uwe sonden,
 Dat dijn Schoon-vader wiert door 't gulle vier verslonden.
 Fy schand, als ick bedenck hoe dees vervloecte Jood
 Ons Vorsten heeft ghetercht, en Kryghers heeft ghedoot!
 De vier-kleen drymael thien door 't Raetsel raen verwondert,
 Hy 't *Asklon* rooft, en nam, van dooden die hy plondert,
 Verslaghen, en verworght, alleen door zijne hant,
 Wat's dertigh-duysent man by *Lehi* hy vermant:
 Ja slaets' en werptse neer? O wonderlijck verwinen,
 Met 't Kinnebacken been van eender *Ezelinne*!
 Ha *Philistynsche* Roe, die schoud'ren, lend'nen slaet,
 Die d'nieuwe stricken breeckt ghelijck een vlassen draet.
 Die op u schoud'ren torst de poorten der *Gaziten*,
 'k Acht dat *Alckmena* Soon moet van u sterckt verschieten,
 Die 't Konincklijke dier door zijne kracht ontsielt.
 Maer ghy hebt insghelijckx een Jonghe Leeuw vernielt.
 Draeght *Atlas* dat ghy kucht den Hemel op u schoud'ren,
 Holp *Hercles* voor een wyl, ten minsten zijn 't Voor-oud'ren
 Van dy, o trotzen Heldt, die met ons krachten spot,
 Al waerder *Iupyn* selfs, of een vermenschten Godt.
Ahusath, zeght my eens, wat dunckt u van dien Reuse?

A H U S A .

Hy heeft nochtans, mijn Heer, maer d'Adem in zijn neuse.

R E H O B .

En hoe grof dat hy is, of hoe ontsighlijck sterck,
 't Js maer een sterflijck dier, zijn doen is menschen werck.

S O B A B .

't Js hoe 't is ofte niet, hy doet ong'looflijck wonder.

P H I C O L .

Hy heeft niet uytgherecht of 't is noch niet besonder.

T H O Y .

De aerde die verschrickt, en wondert van zijn daet.

R E H O B .

Om dat hy duyzent man met 't Ezels been verslaet.

S O B A B .

Hy breeckt 't ghevlimde stael, hy wederkaets de pylon.

THOY.

Stads deuren neemt hy wech en draeghtse wel vijf mylen.

SOBAB.

Hy worcht der Leeuwen muyl g'lijck oft een Hinde was.

THOI.

'k Weet niet dat 'k hoorde oyt, of van een starcker las.

PHICO.

Wy moeten 't zy met kracht, of listen sonderlinghen,
Dees onbedwonghen Jood vermannen of bedwingen.

REHOB.

Tot list daer 'n is gheen hoop, tot sterckt daer 'n is geen raet.

SOBAB.

Soo segh ick dat hy dan met tovery omgaet.

PHICO.

Hy moet een helsche geest tot zijne hulp bewegen.

AHUSA.

Jck meen dat zijne kracht is erghens in gheleghen.

THOY.

Dat heeft my nu ghy't waent steeds inden zin ghespeelt.

PHICO.

Hy is nu, soo ick hoor, versot op 't schoonste beeldt
't Geen oyt de aerde droegh, een Gasareensche Vrouwe.

AHUSA.

Jst *Delila*? 'k gheloof die min sal hem berouwen.

REHOB.

Die hoer die is te slim, sy brengt hem noch ten val.

SOBAB.

'k Acht dat hy, snoo genoegh, hem daer voor hoeden sal.

THOY.

Hy wacht hem soo hy wil de min doet hem verdwasen.

PHICO.

De min de blinde min doet d'alderwijste rasen.

REHOB.

So hy hem gansch en gaer maer inde min vertrouwt.

AHUSA.

De min vergeckt, liefd wint, hoe sterck dat hy hem houdt.

SOBAB.

De liefd, of min vermach, maer *Simson* niet te kluyst'ren.

THOI.

Nu *Vorsten*, hoort my eens, wilt naer myn reden luyst'ren.

Daer kracht noch sterckt en helpt daer moetmen wijslijck raen,
En kiezen 't beste quaet van twee gheschappen qua'en.
Simson so yeder weet, is met geen kracht te winnen.
Nu, dan ghevreeckter list, hy is gheneycht tot minnen.
De min is schalck ghenoech, 't is yeder wel bewist,
En dubbel-sno deur-trapt in wayfflery, en list:
Bemint hy *Delila*, 't is een de snootste Vrouwe,
't Js een de archste proy die 'k immer sou betrouwen.
Vertrouwt hy dan de geen met hart, ghemoet, en sin,
Die hy met waerheyt noemt zijn soete vyandin,
Sy smeeckt hem soo sy wil (ach mocht ick d'waerheyt raden)
Dat s' hem noch op het lest sal lev'ren en verraden,
En of s'onwillich was, door dien s'hem in 't ghewelt
Van min hout: siet, soo sal 't roo valsch verleyend' gheldt,
't Geen wy naer Vorsten pracht (als by manier van spreken)
Haer bieden: d'ooghen doen sy schemeren of breken,
Herts-lock-treck-'s werelts-ziel, en 't onvermoeyt ghewin,⁺
Ja d'onversade lust de ronde munt-Goddin,
Dat 's 't albegheerde geldt, waer mee dat w'haer bedwinghen.
Jck voor mijn eyghen hoofd geef duystwerf silverlinghen,
En noch eens thienmael thien, in ganghbaer keur ghemunt
Jst dats' hem maer verraet.

⁺*Pecunia obediunt omnia.*
Eccl. 10. 19.

S O B .

Mijn Heere, siet ghy kunt,
Al was hy al ghestrickt, ghebonden, en gheketent,
Zo 'n helpet, 't is al niet, 't is ons bekent, wy wetent.

AHUSA.

Al weten wy't nochtans soo dunckt my 't noodich gheldt,
Oft 't zilver d'rechte vond die 't harte buycht, en helt
Op 't alderbest te zijn, waer door dat 't kindt de Vader,
De Vader 't kint verraet, geen dingh en isser quader.

SOBAB.

't Zy s'is hem lief of leet hun reden zijn ghemeen.

REHOB.

Mijn Heer, des penninx klanck verdooft doch alle reen.

AHUSA.

Geen slot oft sterckt soo vast, oft gheld en doet ontsluyten.

THOI.

't Geldt brengt den Mensch in d'Hel, en 't blijfter selver buyten.
De geldt of gout-dorst is doch nimmermeer versaet.

PHICO.

En 't aldersterckst' metael tot smadelijck verraet,
Dat 's 'tbleycke ronde gelt te recht met waerheyte durven
Wy segghen, daerom ist soo doot, wit, en versturven.
Om datmen 't laghen leyt, en 't selve doetet weer.

SOBAB.

Js ons alsulck verraet, oock lof ghenoech of eer?

THOI.

't Js eer, 't sy hoe 't oock is, zijn vyant maer te krencken,
Daer kracht of macht en baet, daer moetmen maer ghedencken,
(Oft schoon een eerlijck hert wat prickelt oft ontheucht)
Te maken vande noot een fluckx ghepynde deucht.

REHOB.

Jck rae dan dese deucht terstont in 't werck te stellen.

PHICO.

En dese deucht volbrocht haer dan het ghelt te tellen,
Te weten, yder een soo veel Heer *Thoj* looft.

THOI.

Als duyst en hondert stuckx, voor yder, hoeft voor hoeft.

AHUSA.

Een yder wil zijn eer, met list en woeker winnen.

THOI.

Delila sy bekoort, com treden wy naer binnen.

I. Handelinghe, 3. Wtkomste.

DELILA, SIMSON.

DELIL.

DE min verheucht met ons, met een te lieve lach,
Delila door u liefd haer g'luckigh noemen mach.

SIMSON

De onversaegde borst die 'k eertijds in 't geschemel,
Door 's vyandts ysre heyr heb vromelijck ghewaeght,
't Stout herte 't geen my noyt verbluft was oft versaeght
Wort moedichlijck bestormt door 't schoonste vanden Hemel.
Dees wapeloosen arm, dees bindeloose handen,
Dees swackeloose le'en, en dit onsich'lijck licht,
Nu voor een vreemde Vrouw, een Philistijnsche swicht,
Die my verstrickt en bind door liefdes sachte banden.
Geen Asclonitsche macht, geen Gasareensche Vorsten,
Geen Ekroniters swaert, noch Asdothiters heyr,
Noch geen reuse van Gath met zijn weef-boomsche speyr,
Die over myne cracht, hun sterckte roemen dorsten.

Maer een so tedre vrouw die heeft myn ziel ghestrengelt,
 Die heeft myn cracht gheboeyd 't zy waer ick gae of stae,
 'k Roem voor verwinners mijn liefste *Delila*,
 Waer na dat al mijn lust, mijn hert, en leven henghelt,
 Die *Simson d'Nazareen* de Hooftman der Hebreuuen
 Besint, en niet alleen voor u Princes // en booght,
 Maer die zijn eenigh heyl in u vooghdes // en ooght,
 Die u roem-rijcke roem, roemt wijder als de eeuwe.
 De eeuwe zijn ghetelt, in Jaeren afgherekent,
 De eeuwen van't begin zijn duerigh voort tot niet,
 Maer u deurvierde glans van overschoonheyt m' siet
 Van d'een tot d'ander Eeuw in stael pampier ghetekent.
 Daer leest, daer leestmen in hoe dat een *Gazareense*,
 Een *Sorex* edel-Vrouw de werelt overruft,
 De schoonste diemen sagh naer menschelijck vernuft,
 Die *Simson* had bemindt al was't een *Philisteense*.

DELIL.

My wondert, liefste lief, ghebooren beelt'nis schoon
 Tot heerschen, door u kracht d'Hebreuuen of de Jo'on,
 Dat ghy mijn vrienden schrick en haet zijt t'alder uren,
 En d'overpreutste dwangh van alle mijn ghebuuren.
 En onderwijl de Min, 't zy door haer mommery,
 Of door een ander list, die schakelt u aen my,
 Ja soo diep als den haet mach wort'len in u beenen:
 Noch verder doet de min ons herten t'saem vereenen.
 Ghy haet, ick kent, maer wie? mijn Ouders, vrienden, broers,
 De haet werdt op de min, de min op d'haet jelours,
 D'haet die wil de min, de min wil d'haet verand'ren,
 Of laetens onder een gheketent aen malkand'ren,
 En so langh als u licht den vier'ghen Sonne kloot
 Siet loopen door de lucht, sweerdy myn vrienden doot.
 Mijn vrienden zijne niet u erf-haetse vyanden,
 Om dats' u eerste lief door 't vuyr deden verbranden?
 Maer nietemin, o Vorst! en Ridders Capiteyn,
 O alderbraefste Heldt, die zegerijck 't groen pleyn
 Bezaeyt, en bloedich dect Vrou *Terras* wyde schoot // siet,
 Met naneefs van myn bloet wanneer ghy hyn maer 't hoot // biet.
 Hoe wel geen haet hoe groot (hoop ick) vermach te blussen,
 (Alwaer 't dat *Atropos* quam aen mijn lippen kussen)
 De min, d'oprechte min, met een ziel-hongher graegh,
 Die 't uw mijn Heer, mijn lief en aldervroomste draegh.

SIMSON

En soo sal 't insghelijckx, schoon Joffrouw, mijn beminde,
 Van nu te ghener tijdt door ontrouw anders vinde,
 t' Vertrouwen van u hoop, al eer 'k uw minne schort,
 Den Hemel nimmer gunst of rijcke heyl en stort

Op my: Hoewel 'k een Jood, Hebreë, of een Daniter
 Voor Gode ben, en blijf: *Delila*, seght my lieter
 V *Simson* eerstmael eerst t'*Himneters* Dochter om?
 Al haet ick d'Philistijns tot in mijn ouderdom,
 Al most den derden voet my stercken (soo te spreken)
 Sal ick my aen de smaet der Philistijnen wreken.
 Hoewel ick, o Princes! mijn liefste toeverlaet,
 Dijn waerdicheyt veracht, versma, verwerp noch haet.
 Veel eerder sal de Son thien graden t'rugwaerts keeren,
 Of onberoerlijck zijn t'*Coelester* met zijn *Sphere*.
 Veel eerder sal de Maen haer silver-verwe-wit,
 Verand'ren in't Coleur van 't swarte bruyne git.
 En d'alderkleynste star, die sal voor onse ooghen,
 Veel grooter als de Gloop sich tint'lende vertooghen:
 Eer ick mijn soete min verander of verkeer.
 t' Waer door u eygen schult.

DE.

Dat 's nimmer, waerde Heer.
Delila sy ghetrouw, u zielen-sons vriendinne.

SIMSON

Wie deucht en eer bemind die sal met reden minnen.

I. Handelinghe, 4. Uytkomst.

De VORSTEN, DELILA.

THOY.

ME-vrouwe die vermeucht alleen wanneer ghy lacht,
 Veel meerder als wy doen met onse grove kracht.
 Die met u lief ghesicht hoe lodderlijck, en teder!
 Condt blixemen de starckt van al d'Hebreen ter neder,
 O wonderlijcke kracht, *Iupijn* versuft die sitt
 En wondert van u min, hoe seght hy, hoe, sal dit
 Onaerdich hoeren kint, dees aterlingh, en bastert,
 Mijn Godheyt vieren niet? Wie? wie ist die my lastert?
 Wie puft mijn stercke Soons de trotse Philistijns?
 Wie schimpt met mijne macht, daer ick hovaerdich myns
 Niet hoef voor mensch, of Goon, te prijsen of te roemen?
 Jck die elckx heyl bewerck, of vry keur mach verdoemen.
 Jck die al langh ghenoech de gayle boevery
 Van *Simson* heb ghesien, gaet henen seght heur vry
 Die 'k waerdigh heb ghemaect, de Phenix aller Vrouwen,
 Datse haer eer betracht, en brengt vry in 't benouwen
 Door vlayery, of list, of valsche smekery
 Die mijne krachten schent, gaet seght haer dit voor my,
 Dit 's 't Goddelijck gheheym, 't Orakel vande Goon // siet,
 Dat ghy, O *Delila!* dewijl 't uyt re'en en noot // schiet,

V vyand krencken meucht d'onwinnelijck Hebreë,
V *Simson* 't sy hoe lief.

DEL.

Dit's al te wreedden bee.
Jck kent, O Philistijns! ick kent, O groote Vorsten!
'k Heb van mijn ionckheyt aen, selfs van myn Moeders borsten
d'Hebreëen met haet gehaet, en goddeloos veracht
Jn Godts-dienst wys, en doen geboorte en geslacht.
'k Haet met u al de Joon, de vreemders d'een met andren.
En nimmer moet myn haet vermindren noch verandren.
Maer hoe? dees grooten Vorst, en onbedwonghen helt
Die d'aertsche macht verwint, die 't *Asclonitsche* velt
En *Lehis* dorre pleyn, swart, bloedigh met zyn handen
Door 't zieleloos geremt bedeckt en laeft hun sanden,
Daer by een die in min so trou als liefd my sweert,
Dat hy geen ander Vrou als *Delila* begeert.
Hoe soud ick Philistyns dien man verraden connen:
Die door zyn lieve reen myn ziel gans heeft verwonnen?

AHUSA.

Js 't re'en, Me-vrou, dat ghy u vyant liefd of smeect?

PHICO.

Js 't reen of schijn van reen dat ghy u niet en wreeckt

SOBAB.

Aen die u Vrienden slaet, en treet hun roem met voeten?

REHOB.

Aen die wiens haet-gier lust zyn smaet aen ons te boeten?

THOI.

O Philistynsche Vrou, zydy van't Goden zaet,
Verwillicht onse bee tot't vorderlyck verraet?

SOBAB.

De Goon gebieden u, de Vorsten die bekooren
Dyn waen gestrickte Trou.

DEL.

Ach was ick noyt geboren!
Helaes, ach *Delila!* was dyne levens lamp
Verwaset met de lucht, en dat g'*Elisa* ramp
'tZiel-vreuchdigh-groene-velt, rampzalige ontrouwe,
Of *Plutoos* swarte rijck en hoefde te aenschouwen.
Verraen myn eygen harts ontwijselijcke voochd!
Die anders geene Zon oft Christalyn beooght
(Waer in verliefd' de geest, siet hippelen en wem'len
Zyn ziel) als in myn licht. O Goon! die boven d'Hem'len
V zetels gront en vest, en d'aerd u voetbanck noemt,
Ghy schrickt voor 't snoo verraet, 't is ontrou die ghy doemt,
En wildy nu *Iupijn* u g'rechticheyt verwandlen?
So straf ick al u doen, 'k verwerp u weyflig handlen.

PHICOL.

Me-vrou en lastert niet de Goon, natuur en 't bloet,
De Gods-dienst, leer, en wat ra'en dat g'ons wil voldoet.

REHOB.

Js't niet een vrome daet zyn vyant t'overromplen?
Te haten die ons haet, de wrevle te doen stromplen?

SOBAB.

Te wreken die hem wreeckt? te binden die ons bant?

AHUSA.

Die met ons bloet vermaeckt 't schrael-graseloose lant?

THOI.

Die 't Philistynsche Rot vernielt, en breeckt hun stricken?

REHOB.

Die g'lijck met Leeuwen kracht een ionge Leeu doet sticken?

PHICO.

Daer geen macht voor bestaet, daer list en sterckte swicht,
Daer ghy alleen verwint met u gespiegelt licht.

THOY.

Daer moetmen, let hier op, geen krachten meer verspillen.

DELIL.

Wat 's 't ghene dat ghy wilt, laet hooren eens u willen:
Js 't loffelijck? 'k en stae noch tegen Goon, noch u,
Noch wet, noch reden op.

THOI.

Godinne, siet! als nu
Wy t'eynden raet en macht zyn strijdende gekomen;
So hebben w'onder ons dit by der hant genomen.
Simson die u bemint (ten minsen soo hy't veynst)
't Js by ons wel versint, of duystmael overpeynst,
En heeft noch sulcken kracht van Goon, of van hun zegen,
Of siet ('t sy 't gae hoe 't wil) s'is ergens in gelegen.
D'een waent dat all' zyn kracht, door *Plutoos* raserny,
Of door een vreemt besweer van helsche toovery
Alleenelijck bestaet, of dat hy heeft gecregen
Een God, of Goon tot hulp, door wiens kracht aller wegen
Hy zeen'w en nieren sterckt, want 't is onmoogh'lijck niet
Daer is, daer is Me-Vrouw iets vreemts of wonders siet
('t Sy 't is of 't is so niet) waer me d'Hebreeusche dwinger
Bestrijd of overwind alwaer hy *Godes vinger*:
De Reen heeft al 't vernuft uyt d'Hersenen geput,
Daer n'is noch raet, noch hoop, list, Chrijgh is sonder nut,
Ten sy u eel verstand, O Cheur vrou, wil verwinnen
Dees *Simson*, die ghy cond besmeecken door u minnen.
Door errenstich versoeck, met lieffelijcke reen,
Door uwe vriend'lijckheyt, of biggel-traen gebeen.
Zoo langh, so hoogh, en dier, dat hy u seght besonder
't Geheym van zyne starckt, en wonder boven wonder.

Verschooninghe.

HILLA een Camenier

HILLA.

Juffrou.

DE.

wat ist?

HIL.

Mijn Heer die comt daer in,
Hy vraeght naer u.

DEL.

Vorsten, u Vriendin
Comt metter yl weerom.

THOI.
't Js hoop ick al gekloncken.

SOBAB.
En isse niet te buys door *Venus* minne droncken.

AHUSA.
Dat ons de snoode hoer bedrieghlyck oock verriet.
Seght *Hilla*, weet d'Hebre van onse comste niet?

HILLA.
Jn't minste niet myn Heer. So haest begon te dagen
Als huyden, of hy gingh de wilde harten iagen.

REHOB.
Ha Jager vande Goon! ontsichelijcke romp,
De harten zijn vertzaeght, 'tvernuft is duft en stomp,
De krachten zyn geswackt, de hoornen zyn gebroken,
En noch en sien w'ons niet voor al ons leet gewroken.

THOI.

't Js d'alderbeste bond die yder sterckste hout,
Vrouwen list die verwindt,

PHIC.

Beloven w'haer het gout.

SOBAB.

't Roo Gout (oft ronde gelt) daer wertse door gebogen,
't Gelt is een toovenaer, 't begoghelt 's menschen oogen.

THOI.

De min die comt door't gelt, door 't gelt zy weer vergaet,
Om 't gelt en achtmen eer, noch list, noch snoo verraet.

AHUSA.

O groote kracht des Gouts! vervloecte gulde Mynen
Soo m'u ten quaden bruyckt: met arbeyt moeyt en pynen
Door-graefmen d'aerd, en Vorst in u zeen-adren, die
'k Als uytgeput, nu hol, door gulle gout-dorst sie.
Js't daerom dat, O mensch! u lust is onversad'lijck,
't Sy tot een loflijck werck, of tot een daed verrad'lijck,
Verhaetse schelmerly was noyt so groot, noch grof,
Sy wert door u gewaecht.

DEL.

Hilla gaet binnen, of
V Heer ontwaecte, roept, past voorder op u dingen.

THOI.

Delila siet voor eerst elf hondert silverlingen
In Coninglijck gewicht, wert vijfmael u getelt,
Soo ghy door uwe list verradet desen helt,
Dien Rover die vernielt dien monsterlijcken reuse,
Dien dwinger, dwingt door min, en geeft ons maer de leuse,
Soo haest wanneer u dunckt dat hy u heeft geseyt
Waer in dat zyne kracht en groote sterckte leyt.

DELIL.

Sal dan de liefste Vrou haer liefste lief verraden?

THOI.

Sal dan de minnaers hant beroemen zyne daden,
Dat hy verslaet, en schent, ia zenght den kooren-oogst?

SOBAB.

Die in u magen-bloed vind wraeck-lust, smaeck en troost,
Die 't al aen stucken ruckt, die niet en is te binden?

AHUSA.

Die't maer voor wey-spel acht't vernielen van u vrinden.

REHOB.

Die onse ste'en bespot, als hy poorts deuren vat,
En draeghtse, eer hy set, op d'hooght van *Hebrons* stat.

PHICO.

Me-vrouw g'hebt meer als re'en ons en u selfs te wreken.

DELIL.

De liefde parst en dringht, de reden bidt te spreken:
Jck ben gelijk een vuyr 't geen smokigh smoelt, en smuyckt
Eert inde ruyme locht zyn groote kracht gebruyckt.
Jck maecket hoe ick't wil, 'k heb, laes, de wolf by d'ooren,
De wanhoop schrickt en vreest, ach wat comt my te voren!
Jck ben gelijk een Maeght die 't soet Ja-woortjen veynst,
Hoe wel zijt anders wil, en duystmael anders peynst.
Wat is u *Delila* dat ghy so lange semelt?
Wat futselt uwen sin, kleeft u tongh aen't ghehemelt?
U harte welt en swelt, u borst is vol gepropt,
Js 't voor u doove oor niet langh genoegh geklopt?
Dien wonderaer ons Eeuws! dien dwinge-lande temmer!
Uyt Gout en wraeck-lusts haet. Nu *Vorsten*, siet, ick stemmer

Verwonen door u, eer ghewillichlijken in
De Godsdienst, 't bloet en wet, die boeyen trou en min.

Bedenckt u *Delila*, bedenckt u eedt, en trouwe,
Onsaligh is u daet! o wanck'le valsche Vrouwe!
Dat ghy met sulck verraet u naemen eer becladt,
Ghy hebt noyt liever lief, of waerder min ghehadt.

THOY.

Hoe Vrou, sal d'eyghen liefd noch gelden, of vermeughen?

AHUSA.

Sal dan den Philistijn niet in zijn val verheughen?

REHOB.

Sal nimmer 't Goden zaet sich eenmael zien verlost?
Soo vloectmen dach en uyr datmen u bidden most.

SOBAB.

Dien kostle Diamant ontfanght, tot gift, in teken
Dat ghy u eyghen bloet laet van geen wraeck versteken.

PHICO.

Dees keten neemt en draecht, 'k vereyssche nimmermeer.

DELIL.

Nu Heeren gaet in rust, 'k beloof u, siet ick sweer,
Soo veel als mijn vernuft kan list en reden vinden,
Verneem ick zyne cracht, hoemen hem best van binden:
Weest vlytigh op u wacht, loert listigh op u stuck,
Beveelt my voorts de saeck.

THOI.

Iupyn geeft ons't gheluck,
Dat wy door uwe list hem eyndelijcken moghen
Sien tot ons harten wuns ghevanghen en bedroghen.

Chooren, II. Reye.

ISRAELYTEN.

*D'Opper-voocht van al de Ioodtsche
Die onlanckx verwon de grootsche,
Die onlanckx de roemers dwongh,
En den lof Iehovaes songh,
Wiens geslacht na Gode luystert,
Die sit nu door min gekluystert.*

Helaes bedroghen Vorst, door minnens tooverije,
Hoe soecktmen onsen val? hoe staetmen na ons ramp?
De schijn-liefd haet u ziel, s'is uyt tot uwen schamp,
Sy rooft u groote kracht door hare vleyerije,

Uervloecht is hoeren list, door gayle hoerereien,
Uerblinden dwasen helt! ontschaectmen dyne kroon
Uerloofder Godes? siet op *Monoachs* Soon,
U leven spildy wegh in sotte slavernije.

*O ghy Landen! die na desen
Moghet desen handel lesen
Een gheschied'nis over oudt,
Dynen vyandt niet vertrouwt,
Gheen wit ken den Moor-man decken,
Noch den Luypaert syne plecken.*

Ghelijck de roest vermach het yser te verteeren,
Ghelijck de wrede Wolf, het schaepjen soeckt te sluyck.
So soeckt, vermach, en kan ooghschynelijck 'tghebruyck
Van af-ghesloofde macht der wrevel-hersche Heeren,
't Ontginnen uwes staets, door 'tGoddeloos besweeren,
Van sachte minne-rust of ziel-verleydend' gout,
Vry-volck'ren deses *Eeuws*, die *Delila* aenschout
Wilt uyt dit treurigh spel een gulde lesse leeren.

*Wie met Simson is verbonden
Om sijn heylandt vry van zonden
Als een ware Nazareen
Kuysch te lieven, die mach geen
Vreemde valsche min begheeren,
Noch zyn hoeft te laten scheren.*

Wel die hun voor 'tbedrogh der looser Hoeren wachten,
Wel die 'tlandt om gheen goudt verradet of bedrieght,
Wel die in vrede waeckt, daer list in slape wieght,
De grootste macht van 'tLand, die 'tsterckste zijn te achten,
De blinde dwasen helt ontsteeltmen al sijn krachten,
Wanneer hy 'tbidden hoort en 't Crocodils gheween
Sijn hert beweghen laet, hy valt en laes! met een
Spilt hy zijn leven af, in duyst're naere nachten.

I. Handelingh. 5. Uytkomst.

SIMSON, DELILA.

CRodus wat port uw tongh, veroorsaect sonder sorgen
Te segghen dat in zee, hoe wijt en veer men wiert,
So veel ghediert of visch en grimmelt noch en krielt,
Alsser in't Vrouwen hert wel listen sijn verborghen.
De list, de valsche list, die in 't verborghen kruypt,
Die achter de Gardijn van soete flatternye

'tMom-aensicht van bedrogh veynst door verraderye:
 Jst moogh'lijck dats' in't hert van mijn vriendinne sluypt?
 Soud' die my hert'lijck liefst my soecken te bedrieghen,
 Valschertich en gheveynst, ghewickelt en gheswackt?
 So 'n isser snooder Vrouw in d'aerden kreits bedackt!
 So 'n isser valscher proy, of slimmer Hoer int lieghen!
Delila, uyt wat re'en of oorsaeck smeeft u tongh,
 Dees reden? Liefste lief, ey waertste boven vrinden!
 Seght my eens al uw kracht, en hoe men u kan binden?
 Op dat ick sie de gheen die uwe krachten dwongh
 Waer in, waer door, of hoe zijn d'aldwinghende handen,
 De sterckte van uw leen, so senuw-taey en grof,
 Dat ghy eer *Herclum* lijckt, een *Milo-zone*, oft
 Een temmer van 'tghedrocht, de geessel aller Landen,
 De zelen, 'tstael of strick verbreeckty als een draet,
 De waep'nen zijn voor u te scheuren als pampieren,
 Vw arm en wordt niet moe, de Goon moeten u stieren,
 Dees wonderlijke kracht die't al te boven gaet,
 'tBlijckt als door uwe handt wel duyst hun leven gaven,
 En dat als ghy verhit na 'tkoele water dorst,
 Sach men door Godes gunst dat 'tEzels-kaecxbeen borst
 Waer uyt een klaer fonteyn uw drooghe ziel quam laven.
 Seght my, O braven helt! 'tis wil, begheert en sin,
 'tJs wensch-bekeurde lust uws *Delilaes* om weten
 So 'k anders lief, u lief ben waerdichlijck te heten,
 Waer in leyt uwe kracht, ey waer bestaetse in?
 Maer wat wil dese vraegh, ey wat doet u so graghen,
 Gheliefde lichte Vrouw om weten myne kracht,
 Wt wat reen hebdy dit nieuwsgierichlijck bedacht,
 Jst door versochte beed' van bloet-vrienden of maghen?
 Nu 'tis of 'tis so niet, gh'en sult 'tgheheym hier van
 Niet weten, door uw list, of dor uw yv'rich smeken
 Verrasschen uyt mijn re'en, mijn mondt moet nimmer spreken
 De waerheydt van mijn kracht. Hola hier komtse an.

DELILA.

*Sal ick nimmer dan verwerven
 Voor mijn sterven,
 O myn waerde! dese beé:
 Waer in dat uw stercke krachten
 Sijn te achten?
 So moet ick van liever leé*

*Al mijn soete wens verbreken
 En vry spreken
 Laes een Simson mint my niet.
 Weer-liefd mach my niet gebeuren,
 Dies ick treuren
 Moet, voor die myn ziel gebiet.
 Schijn van liefde doet my minnen,
 Daer zijn sinnen
 Noch zyn harte niet en rust,
 Of hy schoon de Gazareensche
 Philisteensche
 Na zyn vrije lusten kust.*

*Simson, waeromme veynst u herte doch voor my,
 Daer ick u soo bemin, ick ben maer alte vry,
 Jck ben maer al te sot, de Vrouwen minnen meerder
 Als 't man-volck, dus met schae, en schand werd ick gheleerder.
 'k Hebt alles in 't begin met u gemeyn gehadt,
 Maer nu ick 't overlegh 't is wel een schoonen wat.
 Ghy nadert met u mont, 't hert gady my ontrecken,
 Dewijl gh'uw wederhelft dit niet en wilt ontdecken,
 Waer in dat uwe cracht voorneemelijck bestaet,*

SIMSO.

*Mijn overschoone Son, u minnelijck gelaet,
 Waer mee dat uwe mont my noyt vergheefs en porden,
 Eer onderlingh om u de sinnen 'tsamen knorden,
 Vermach so veel op my (hoewel 'k my oyt bedwongh)
 Dat ick om uwent will 't verborghen door mijn tongh
 V heuscheyt toevertrou, vrypostich t' openbaren.*

DELIL.

*Door 't weten sal mijn ziel, eerst met u ziele paren.
 Door 't weten, lief, hier van,
 O ongetrouwde Man!
 Weet ick dat met ons beyen
 Gheen dinghen zyn verscheyen.
 Geen wonder groot of kleen
 Wy weten 't onder een,
 Hierom mooghdy vertrouwen
 Dijn Echteloose vrouwe,
 Die gh'al haer vreucht ontreckt,
 Als ghy yets voor haer deckt.*

SIMSON

Delila dat's u kundt, ach sal ick 't dan niet helen!
 Wanneer my yemandt bandt met zeven stercke zelen
 Van onverdorde bast, ghesponnen stijf en strangh,
 So werdt ick swack, en bleeft myn vliedend leven langh:
 De liefde die vermocht u schoone t'openbaren
 't Verborghen mynes ziels, en voor u te verklaren
 'tBegraven diep gheheym van d'onbedwonghen kracht,
 Hoe, en door wat middel 'k werdt een ander gh'lijck gh'acht,
 Noyt sterflijck mensch vermocht so veel op my verwerven
 Als liefd' op my verkreegh.

DEL.

'kWil een-mael voor mijn sterven
 Versoecken na mijn lust, tot hoon van 'tblinde kindt,
Of liefd sterckheydt, of dat de sterckheydt liefd verwint.⁺

⁺*Amori cedit Fortitudo.*

SIMSON

Versoeket als 't u lust, 'tversoecken is geraden.

DELIL.

'tVersoecken 'tgae hoe't wil, en kan voor al niet schaden.

SIMSON

Besoekende so werdt de Maeght heur Maeghdom quijt,
 En ick verlies myn kracht.

DEL.

'kBlijf u *Getrouw altijd*,
 En of ick al volbrocht 'tgeen my lust te besoeken,
 Noch bleeft ghy sterck genoegh.

SIM.

De uur sou ick vervloecken,
 En wenschen alle ramp de liefste die 'kverkoor,
 Dat ick myn groote kracht door hare lust verloor.

DELIL.

Hoe toets ick uwe min, niet sekerst' aen uw woorden.

SIMSON

So ver niet dat men my na lusten vingh of moorden.

DELIL.

Vertrouwdy my 'tverraet, dat ick u leveren sou?
 So waer ick waerd't verdoemt voor d'alderbooste Vrouw.

SIMSON

Neen, nimmer niet mijn Son, uw liefde zy onzondigh
 Vermoed ick van uw trouw, 'ken maeckte u niet kondigh
 Mijn kracht: Maer hierom ist ick schertz met u verstandt,
 Mijn leen hebby ghenoech met uwen soeten bandt
 En onverdort ghestrickt, ghebonden en gheseelt // siet,
 Jck leef door uwe min, *Delila* lief, ten scheelt // niet
 Als yet, of niet, 'ken wil, of kan myn sterckt by na

Vergh'lijcken by de cracht eens ted're *Delila*,
V swacke kracht, daer is myn sterckte door bestaende,
Ontbindy door uw lust, so gaet het gh'lijck men waende
Den gheen die syne schim sach in een klare vloet,
Wiens schaeuw-lust al te sot zijn lijf ontzielen doet,
Also suldy u lust versoeckende bevinden,
Bedroghen en ontliet, ontsterckt die u beminden.

DELIL.

De schaerse vrecke tijdt vergun my nimmer d'uur,
Dat ick uw min verlies door 'twanck'le avontuur.

SIMSON

Nieuwplichticheyt doet dick door lust 'tgheval verkiesen,

DELIL.

Wie lust met re'en uyt min, hoe kan die min verliesen?

Vertooninge, waer de Vorsten DELILA de zeven zelen brenghen.

Verschooninghe.

*Simson wort verthoont gebonden, met (doch losse) zelen, de Philistynen aen weder-zyden,
loerende oft tijdt is, DELILA hun wenckende*

DELIL.

Hy slaept, kom, kom.

TH.

Dat denc ic.

SO.

Ja der Hasen slaep.

REHOB.

Sus, sus, sus.

AH

Hy roert hem.

PH.

Wech van hier groven knaep.

Voort Boer.

TH.

Vertreect.

BOER.

Jck docht of jem niet allien dorst // vaen:

O veughel, veughel! hoe wil ick ick jou noch een worst // braen,

'tWaer me nouw wel leet, was ick songer wraeck ghestorven:

Heerschop, die schelm het me wel een hiel half stuck lants bedorven,

Doen de Vossen 'tloopende vuyr aen hun swans // droeghen,

THOY.

Wy sullen met de wraeck van d'wreker des Lants // noeghen,

Ha *Simson!*

BO.

O dickert.

SOB

Voort.

PHI.

Delila sal't tijt // zijn?

DELIL.

Simson.

BOER.

Ja treckt je wanten an, daer me selje me quijt // zijn.

DELIL.

Simson.

BOER.

Doremus aers vangje de negel in jou Clapmus.

DELIL.

Simson, op, de Philistynen over u.

SIMS.

Sus,

Mijn lieve beeldt, wie wreckt my?

DE.

Ach 'tzijn d'*Phylistynen*.

SIMSO.

Waer zijne? ha verraers! 'kverleer hyn my te bynen:
V liefd' is schijn van liefd, die ghy uw *Simson* swoert.

DELIL.

V min is schijn van min, d'wyl ghy uw lief beboert
En tuyld met hare beed, ja droelt met kackerlacken
Heur vriendelijck versoeck.

SIM.

De ichteloose hacken

Vws broers, mijn *Delila*, wat zijne gau en vlugh,

Men groet my in den slaep, maer vaeck keert men de rugh

d'Ontwakende Hebreë, ha Hemel wat ten loosheyt

Bedocht oyt Vrouwen hert, en wat cruelle boosheyt

Drijft spijt uyt lust tot wraeck, op d'onbetemde Jood.

Om dat na re'en en recht 'khun vrienden heb ghedoodt.

Verraders kondt ghy niet dan met verraderyen,

En boose nucken steets, een eenich man bestryen?

Fy schande! dat ghy met mijn kalve ploegen moet

En soeckt door Wyven list 'tverspillen van mijn bloet,

Neen, seker, also langh deez' borst sal reden uyten,

Denk ick myn 'sherts gheheym voor geene Vrouw t'ontsluyten.

DELILA.

*Gaet henen, gaet, ghy sult
Noch door uw eyghen schult*

*Bedroghen en verraden
My vinden, die ick ben,
Een die uw krachten schen,
En d'oorzaeck uwer quaden.*

*Hoe vriendelijck en veel
Ick mynen vyand streel,
En kus hem duysent-werven,
'kNoem hem myns herten trouw,
Siels-siele van dees Vrouw,
En 'ksoeck niet dan sijn sterven.*

*Mijn valsche minne quist,
Doch nimmer voor de list
Heeft wraeck-lust eens ghevonden
Dat's dat ick Simsons kracht
Bedwonghen en veracht
Voor ooghen sie ghebonden.*

*O Philistijnsche staet!
Uw ziel-ghenoot die gaet
Uw vyandt we'er besmeken,
Syn riem werdt ne'er gheruckt
Ist eerst-mael niet gheluckt,
Wy latent so niet steken.*

*Geen stadt bouwt m'op een dach,
Gheen eyck in d'eerste slach
Men neder en sach vellen,
Boert hy met myn versoeck
Ick ben hem veel te kloeck
Door 'tminneloose quellen.*

SIMSON uyt.

*Simson mijn waerde Heldt, mijn lief, mijn ziel, mijn vreucht,
Dit hadd' ick noyt ghedacht, dat ghy u liefste meught
Bespotten op haer beed, in boerdelijcke boerde,
Jck waende dat gh'uw hart steeds op u tonghe voerde,*

Jck waende dat u ziel was met myn ziel vereent,
 Maer nu 'k sie 't is gewaent, bedrogen ist gemeent,
 De harten onderlingh vertrouwend ond'r ons beyen,
 Wan-trouwen, nochtans zyn d'lichamen niet verscheyen,
 Jck houd u voor myn vriend, ghy houd my voor u lief,
 En ghy bercht't g'heym uws cracht gelijk als voor een dief.
 Jck smeeck u sinlijckheyt, liefd woont by my recht midden
 Jn't middel-punt myns harts, daer s'offert staegh met bidden
 Al heur almachticheyt, aen u verroude trou,
 Hoe wel 'k u trou en liefd voor enkel veynsingh hou.

SIMSON

Die veynst in min bemint is waert te zyn bedroghen.

DELILA

Recht tegendeel bevind ick, laes voor myne ooghen.

SIMSON

Hoe soo?

DEL.

D'wyl ick u min, en ghy veynst my u min,
 Al waer ick niet u lief, maer uwe vyandin,
 Dewyl g'u *Delila* (onkundigh uws vermogen)
 Door 't veynsen vind bespot.

SIM.

Waer door?

DE.

Maer door u logen.

SIMSON.

V weet-zuchts quel die quelt myn ziele met gequel,
 V weet-zucht is m'een last. Myn vreuchd is u een hel.
 Ghy wilt, en ick wil niet, ghy wilt myn starckte weten,
 En ick vrees dat g'u selfs, en myn liefd sult vergheten.
 Wat 's dat u wil soo port te yvren om dees lust?

DELILA

Wist ick 't geen dat ghy weet, soo waer myn ziel gerust.

SIMSON

Zijt even wel gerust, stelt dit g'heel uyt u zinnen.

DELILA

Zo kan ick noch en wil u nimmermeer beminnen.

SIMSON

Ha soete Vyandin! Beheerster vrou uws Heer!
 Al-dwingster van myn kracht! Siet, *Delila* 'k begeer
 Myn sterckte voor d'al-liefste schoone niet te heelen:
 Wanneer my yemant band (niet met geen seven zeelen)
 Maer d'onverstricke kracht myns leden, lief, die ick
 Op offer tot u dienst, die mosten door 't gestrick
 Van stricken zijn gestrickt, stricken daer noyt bevonden

Van is, dat eenigh Vee of dier med was gebonden,
Noch daer geen dinck meed is bearbeyt of geschiet.

DELILA

Dien vond is beuslery, myn Heer, dat g'loof ick niet.

SIMSON

Gelooft het hoe ghy wilt, ghy sult het so bevinden,
Ghy weet myn 's herten raet wildyt u onderwinden,
't Besoecken of ghy kond berooven myne kracht.
Delila ick ben u, ghy bindt my door u macht,
Ghy bind my door u min, dies heb ick niet te vreesen,
'k En kan niet buyten bant van liefdens stricken wesen.

Verschooninghe.

KNECH.

Mijn Heer.

SIM.

Jst tijdt?

KNE.

Ja Heer.

SIMS.

So gaen wy nae de Jacht.

D'Honden?

KN.

Die zijn binnen.

SI.

Hoe veel isser?

KN.

Maer acht:

Al 'tJaghers tuygh is reed, 'tRos bruyst en meent t'ontsinnen,

'tWas garen inde Locht.

SIM.

Gaet heen 'kvolgh u na binnen.

Vaert wel myn schoonste Wilt, ick soecke wilt na 'tWilt:

Maer *Sorex* edel Vrouw den wilden Jagher stilt.

DELIL.

Nu gaet, rijt, jaecht, en draeft,

V sterckt die't al verbraeft,

En niet en is te binnen,

Die sal een teere Vrouw

Die veynst te zijn ghetrouw,

V rooven door uw minnen.

Nu langher niet vertoeft, uyt-stel verliest dick voordeel,

En dralen in een werck, is naer goetdunckens oordeel

Een vruchteloose scha, verselt met spa berouw.

Hilla, Hilla, wel waer blijftse? hoorde niet?

HIL.

Vrouw,

'kWas binnen besig.

DEL.

Ja met Leeutje wat te speulen.

Weety waer *Heyndrick* woont, gins noorder aende meulen

By naest Lammen ghelt-sack, achter de swarte vliet?

HILLA.

Me-vrouw ick ken daer een die *Heyntje stort-bier* hiet,

DELLI.

Ja die is't denck ick, gaet en seght hy my beschicken
Strack moet vers en nieu van d'alderbeste stricken,
Die hy weet daer gheen dinck, noch Vee, noch dier me is
Ghebonden noch ghestrickt, sijn moeyt, hy zijt ghewis
Sal ick te danck vergoen: gaet ick vertoef u keeren.

HILLA.

Ha wisty waerden Helt! ontsichlijck Vorst en Heere,
Hoe dat me-Vrouw u haet, hoewel s'u vriend'lijck vleyt,
Wisty hoe dat s'u ziel verstrickte laghen leydt,
Ghy soudt u voor 't bedroch, arch-wanende wel wachten.
Gheveynst is haer ghekus, gheveynst zijn al haer klachten,
Haer tranen zijn gheveynst, gheveynst is al haer schijn,
Hoe iaechtse naer u val, en yvert na u pijn.
Arch-dubbel is haer hert, ghepropt vol boerteryen,
Sy lieft u met den mondt, maer haer liefkoseryen,
Ducht ick suldy te laet bevinden helsch bedrogh.
Hier komt ons *Heyntjen* aen.

Boer HEYNTIE Stort-bier.

Wel wat nou doch?

Wasser noch een Roch in zee die sou m'aen boort komen.
Ja hey, 'k acht gien Juffers. liever ein Boerin ghenomen?
Die het moye dicke kluyten, hard vleys, hanghden en voeten.
Deuse Juffer pimpelmeesies, die sou m'altydt dienen moeten.
Neen, se diene me niet, 'k prijs soo een boerinetje mit heur klier,
Die wil lustigh uyt een rul hart met de vryers te bier.
En se zijn so onbeschreumt al worter mee wat esnoept,
Datmer 's arendaeghs luyd, en leelyck, maer bruyloft om roept.
Nou deze steedtse Jufferties die vryen mee wel sterck,
Maer die gaender soo invinsijbel mee te werck.
Jck weter wel soo veul, dan ick wil niet luyt roopen,
'k Souse, sie daer, wel met een natte vingher beloop.

HILLA.

Onheusaert wel hoe dus? hier is een die u kent.

BOER.

Ja, ick denck dat je beter as je vrou bent.
Die al was s'een hoer, soo gaetsers voor ein Juffrouw roemen.
Maer bygut je meucht een degelijcke Juffer gien hoer noemen.

HILLA.

Wat seghdy.

BOER.

Niet *Hilletje*, dan datje moy en schoon bint.

HILLA.

En dat ghy *Heyntje* 't schempen wel ghewoon sint.
'kHeb een bootschap aen u.

BO.

Segh an.

HIL.

'tVolck mach 'tniet hooren.

BOER.

So komt dan binnen *Hill*, en bytet safjes in myn ooren.

II. Handelinghe. I. Uytkomst.

DELILA.

*HOe dat ick 'tmaek, of hoe ick woel,
Myn dunckt ick in myn borst ghevoel
Een knagingh, en misnoeghen,
Door dien my lust nae deze wraeck,
En d'wyl ick naer de gout-dorst haeck,
Comt my 'tghewisse wroeghen.*

*Sal ick gheveynsd'lijck dan verraen,
Die nimmer sweert van my te gaen?
Hoe zal ick 't lijden kunnen!
Te sien een die my liefst, en mint,
Dat m'hem soo wreed'lijck strickt en bint,
De sterckst' onder de zonne?*

*Wat Delila? wat re'en zijn dit?
 Dijn oogh-merck, en u rechte wit,
 Dat zijn de ronde goden:
 Om 't silver, gelt, of gele Gout
 'k Acht dat gh'u vriend verraden sout,
 'k Laet staen d'Hebreeusche Iode.*

*Ha lust! of liever neyging, die
 'k Als voor myn oogen doemlijck sie,
 Wat kondy al bedrijven?
 Om u verlaetmen 't beste goet,
 Om u verteertmen vleys, en bloet,
 Door quel-sucht na roo schyven.*

*Om gelt en achtmen goet noch eer,
 Die gelt heeft is te hans een Heer,
 Hoe wel 't veel streckt ten quaden,
 Het goet, nae datmen met hem leeft,
 Dient, ofte heerschet die het heeft,
 En 't kan de Ziele schaden.*

*Nochtans hoe wel k'in gout-dorst sucht,
 Een goede naem, en goet gerucht
 Is meer dan gulde schatten.
 Een goede gunst gaet boven gout.
 Een goet gerucht m'eeuwigh behout,
 Maer elck kan't niet bevatten.*

*De wraeck-lust knaecht en mordt mijn hart,
 En nimmermeer, ducht ick, en wert
 Myn haet al 't onversoelijck
 Gepaeyt, of ick sal d'roem van't lant
 Verwonnen sien door dese hant,
 Zyn sterckt is my ondoelijck.*

*De stricken daer'k zijn le'en me strick,
 Die zijn voor handen, maer als ick
 Denck, waer magh Stort-bier blyven?*

Siet ginder comt den groven Boer.

BOER.

En ginse staet die loose hoer;

'k Vrees se sel my bekyven.

*Iuffer goen dagh, dat ic so langh wacht dats de schult van je meyt,
Die hadme van Tou, en van gien stricken eseyt,
Maer myn Goosen, 't leeck, wister beter bescheyt van.*

DELILA

Hill weet heur weetje wel.

HEY.

Ja je hebter ein wisse meyt // an

Se weet wongder averechts haer bootschap te doen.

HILLA.

Wat schort jou logenaer?

HEY.

Niet, dan geeftmen een soen.

Juffer 't is sulcken mallen meyt, se wou aynckel met me te bed.

DELILA

De stricken.

HE.

Die schoppen ien oogh noch selver edrayt hed,

Dat zynse, noyt isser iets levend me ebongen,

Vande weergae heb ick ien swiep emaeckt voor onse jonge,

Se zyn zo sterk me souwer ien dief.

DE.

'k Weet by opknoopen.

Komt binnen.

HI.

Ja geeft hem gelt, en laet de plompert loopen.

Pause.

De Philistynen aen d'een zyde, Simson gebonden met stricken slapende. DELILA, BOER

DELILA

Vorsten siet hier u wraeck gestrickt nu schoon voor handen.

THOY.

Slaept hy?

BOER.

Heerschip, jy selter u ving'ren an brangden.

Tast hem byld niet an, 't is ien veugel met ien beek.

DELIL.

Jaeght dien Stultus van hier.

SOB.

Wel ist al vande geck?

So stout niet datje een woort meer spreeckt.

PHI.

Durfje kicken?

BOER.

Jaeck. waerom niet? hy is ebonge met myn eyge stricken.

REHOB.

Niet een woort, 't sy ghy met onse vrye-wil spreeckt.

BOER.

Al weer verraed? soo g'hier ie leet so stil wreeckt.

Moet ick niet? so wil ick dan niet. sta schrap ele borsten.

AHUSA.

Delila.

TH.

Weckt hem, weckt hem.

DE.

Op, sy lief, de *Vorsten*

De Philistynen over u.

SIM.

Ha *Delila!* 'k en kan,

Ontrouwe valsche proy. verrady eenen Man

Die, laes, u meerder lief, als selfs zyn eygen leven?

Waer zyn de Philistyns? wel waer zynse gebleven?

Sy ruymen voor my wegh, en stuyven voor myn hant:

G'lyck voor den wand'laer doet het Arabische sant.

G'lyck een geveerden pyl vlieght van een schitse boghe.

So swind het snoode rodt voor gluyren van mijn oogen.

Sy komen in't geweyr met bogen, pijl, en swaert.

En *Simson* trotst hun cracht, 't is hem de moeyt niet waert,

Dat hy 't vuyl Kakebeen van d'*Eselinne* b'hoeft // siet

Om dit godloos' gedrocht te vellen, Ha vrou toeft niet.

Soeckt list op list weer an, verlentert noch verklapt,
 Houdt achter-raet en veynst eer ghy u lief betrapt.
 Verguist geen nutte tijt, verspilt geen uyr of stonden,
 So langh ghy niet en hebt u keurige lust gevonden.
 Hoe ghy myns harten weet meer soecket snoo, en arch,
 Hoe dieper ick't voor u geveysdelijck verbergh.
 Waer self myn kleet bewust 't zekreet 't geen 't harte koffert,
 't Sou door het gulle vuyr *Vulcano* zyn geoffert.
 Had ick myn lieve helft 't *Himmiters* eerste vrucht
 Myn Raetsel niet geseyt, laes, noyt en had 't gesucht
 Door 't woede dulle vuyr myn echts-gebeentens sparken,
 Door d'handeloose wint vervoert aen 's werelts perken,
 Noyt had m'een Bruydegom in d'hoogste eer verrast.
 Noyt had ick dertigh doen in't velt by een getast.
 Noyt had de Philistijn de wraeck-lust my te dooden.
 Noyt gaf ick hun de re'en te sweren by de goden,
 Dat hun gesworen haet niet rusten sal, ten sy
 Jck hun gevangen ben: Verraders! loopt, soeckt vry
 Een ander *Delila* om *Simson* te betrapen,
 Oft rust 't gehelmde hoofd, en laet u vyand slapen.

BOER.

Sint Velten! hoe liep ick daer, 'k had gien kar an myn neirs.
 Js hy oock al ewegh? wie seyt ia? mient hy't al weirs?
 Hoe liepen onse Hop-luy? s'hadden gien Flerezyn in haer voeten.
 Al weer ein out wijf in't water. *Heyntje* sel moeten
 Sen neus inhalen, of hy krijght ein schop in zyn gat.

De Vorsten uyt.

THOI.

Wat helpt al onsen roem, als dat wy preuts en prat
 Met onsen stalen boogh den *Edomit* verschricken,
 En kerven met ons swaert den *Pheresit* aen sticken?
 Wat helpt dat wy de Joon in slaverny en dwangh
 't Jock passen om den hals, hun treurigh leven langh?
 Wat ist dat onder ons elck is een *Giges* hooghe
 Wat ist dat d'*Amonyt* moet schreumen voor ons ooghe?
 Wat ist of den *Sirier* ons dapperhe'en getuyght,
 En dat den *Arabier* zyn krygel hoeft ons buyght?
 Als wy, sy schand! te swack zyn om een man te binden,
 Wiens vindeloose kracht, noch list van zyn beminde,
 Noch starckt verrassen kan 't geheym, waer in gewis
 Zijn Goddelijck geweld voor ons verborghen is:
 Geen wapen sy genoech, noch volck om hem t'ontlyven,
 Wy loopen voor hem wegh als kinders, en blo wyven.
 Gelijck d'omsiende Haes voor 't koppel honden vliet,
 So ist dat yder een hem siende d'rugghe biet.

Wat sotter frenesy mach d'hersenen bedwelmen
 Van al de Philistijns! dat schilt, lans, boogh, noch helmen,
 Noch tmali-duyst-pancier, 't scherp swaert, of staele kreeft,
 Ons noch ontschrickt, noch maeckt datmen in't harnas beeft?
 Jck ken 't de vrees die is een passi des ghemoede,
 Maer past die Philistijns van onvertzaeghden bloede,
 Wiens ghewapende hant, wiens hart ghestaelde arm,
 Jnt hittighst vanden strijdt, in 't dulste van allarm
 Men noyt verluyert sagh, noch dapp're stoute herten
 Ontbreken om voor d'Hel een *Cerberus* te tarten.
 't Ontselijck ghesicht, den ouden *Charon* doet
 Dick tuym'len over boort in d'Helsche swarte vloet,
 'k Laet staen als dat sy maer een slechte Jood begapen,
 Of vaeck zietmense staen en sidd'ren in hun wapen.
 Wat bloodaerds zyn wy nu! help *Dagon* onsen Godt,
 Wy werden van een man ghedwonghen en bespot.

AHUSA.

Jck ben gants t'eynden raet.

SOB.

Sijn list stont ons te vresen.

PHICO.

Hy moet nochtans, hy moet, door ons bedroghen wesen.

REHOB.

Daer 'n is noch raet, noch hulp.

PH.

So weet ick ons te raen.
 'k Heb onlanx by gheval, van een slavin verstaen,
 Te weten, een Jodin, als dat hem was verboden
 Te nutten *Bacchi* dranck, door wil van zijnen Gode.
 Oft nu dewijl den wijn de sterckste wel ontmant,
 Om dats' hem is verboon, my speelt yet in 't verstandt.
 Daer moet een reden zijn, hoewel s'is my onvind'lijck.

THOI.

Daer 's reden, of geen re'en, hy is voor ons onbind'lijck.

AHUSA.

Vergheefs te langh ghehoopt.

REH.

Tot tweemael toe bedrogen.

THOI.

Tot tweemael toe bespot, ghedroelt door zijne loghen.

PHICO

Datmen *Delila* roept, en vraecht heur ernstich af,
 Of s'hem noyt druyven bloet, of stercken dranck en gaf,
 En heeft s'hem wijn gheboon, of hy hem heeft gedroncken.

THOI.

Dat wort te wel geloofd, de lichte gayle voncken
Die minnens vlam ontstack, die moeten door de wijn
Als by de graen-goddin doch steeds gekoestert zijn.
Phicol en weet ghy niet wanneer die beyde swermen,
Dat moet, de minne moet by't vier heur sitten wermen.

AHUSA.

Wat kan het schaen mijn Heer, ten gelt noch meer, noch min
Te reed'nen eens met haer.

THOY.

Komt tre'en wy tot haer in,
Jck weet hy is ter Jacht.

RHE.

Anders waert ongheraden.

PHICO.

'tVersoecken staet ons vry.

AHU

'tGheen vry staet kan niet schaden.

Rey der Philistynsche.

*Wanneer sullen eens de Goden
 Hun vergrammen op d'Hebreen?
 Wanneer sullen eens de Ioden
 Hun sien voor den Philisteen
 Verootmoedicht, en ghedwonghen,
 Dats' hun Rechter sien ghestrickt:
 Dat s' hun Hertogh voor een Ionghen,
 Sien dat hy zyn dienst beschickt?*

*Sihors beeck swelt inde vloedden,
 Siende onse macht gheterght,
 Al ons Vorsten eel van bloede,
 Werden meer en meer gheerght.
 Sorex vrou al de Gaditsche,
 Noch Deleuteropolit,
 D'Ecronitsche, noch Gazitsche,
 Die vermoghen, laes, meer niet!*

*Hertens heete tochten woedich,
 Rusten nimmer; nacht, of dagh,
 Begeert dryft de wraeck-lust bloedich,
 Oftmen eenmael Simson sagh,
 Door een wil die 't al te boven
 Gaet, wat hier de mensch bewilt,
 Dees Hebree veracht, verschoven,
 Die men noyt en sach ghestilt.*

*Daniters, wilt u helt verheffen,
 Roemt vry op een stercke Vorst,
 Maer als u't ong'luck komt treffen,
 Nimmer dan na wrake dorst,
 G'hebt u God vergramt 't is blycklijck,
 Die gaf u in't dienstbaer jock,*

*Dat een Simson nu g'lijck'lijck,
 U verlost, g'lyck Mose trock
 Met zijn Broeder, Amrans Sone,
 Wt d'Egyptens slaefsche last
 d'Isralyten: om te woonen
 Hier in Palestyna vast,
 Dan mooghdy hem 't hoeft omdrucken,
 U ghewaende Iudas kroon,
 Wil dit luck u soo ghelucken
 Soo staen al u saken schoon.
 Wil der Goden moet gheschieden,
 Hoewel 't ons is onbekent,
 Yder soeckt wel nae 't ghebieden,
 Maer 't onheyls last op het endt
 Maect de heersch-sucht droef, en druckig,
 't Blyckt aen 't gheen ghebeuren sal,
 't Vorsten leven scheen gheluckich,
 Maer g'luckx weeld gaet voor den val.*

II. Handelinghe. 2. Uytcomste.

SIMSON, HILLA, DELILA.

SIMSON.

T Woort, 't ongheschapen woort, Gods Engel die voorheen,
 Mijn oud'ren op het velt verwonderlijck verscheen:
 Dit woort, dit Heyligh woort, deed *Sargars* Borg'ren schricken,
 En 't legher tusschen *Dan*, en *Esthaol* verquicken
Zareas Jootsche Rey, al suchtend' onder 't juck
 Van dienstbaerheyt, die boo'n *Monoach* 't bly gheluck,
 Mijn Vaders gantsche huys quam met zyn outste broeder
 Verheught om myn gheboort, en zegende mijn Moeder,
 Die, laes, als met der doot had vromelijck ghestre'en,
 Wiens droeve-blyde mont, verhaelde dese re'en:
 Mijn kint, myn lieve kint! O Soon, mijn eerst ghebooren!
 En iongst geteelde vrucht, Gode zydy vercooren:

“Een rechte Nazareen. verlooft u God en Heer
 Tot in u droeve doot, siet! nu noch nimmermeer
 Sal't Scheermes, noch de scheer u g'heylicht hoeft bescheeren,
 Noch suldy gheenen Wijn noch stercken dranck begheeren.
 Wacht u voor vreemde spijs, en al't geen onreyn is,
 En eetet: of ten kom voor u, op uwen dis.
 Ghy sult, ghy sult mijn Soon de Philistijnen drucken,
 En scheuren 't dienstbaer jock der Joden noch in stucken.”
 Dit voor-seghs strenghe verbodt, oft dese Prophecy,
 Sou dit de goede God vervullen noch door my?
 Neen *Simson*, wat ten kan, hoe? 't kan. Neen, 't kan niet wesen.
 Soud ick de Philistijns, d'onsichelijcke, dese
 Manhafte strijtbaer lie'n, de grootste diemen vant,
 Alleenlijck door de kracht van mijne rechter handt,
 Ontrucken zo veel duyst, van *Israëlis* kind'ren?
 Sou my den stercken dranck, of wijn oock connen hind'ren?
 De wijn vermaect den geest, hy vrolijckt God, en mensch,
 Waerom en soud ick niet genieten 's herten wensch?
 Wat, sou d'onreyn spijs m'ontheylighen of schaden?
 Verloofder Godes, hoe? al 'tgeen dat u ten quaden
 Ghedijen mocht, dat is u erens'tlijck verboo'n
 Door 't Goddelijck bevel eens Moeders, tot haer Soon,
 Jn 't menschelijck verkies volcht redelijck beramen.
 Jn 't Goddelijcke volcht ziel-neygelijck g'hoorsamen.
 God wil niet datmen dit, of dat, voor reden vraecht.
 Hy wil ghehoorsaemhey, dat 's 't geen dat hem behaecht:
 Ons aertsche sinlijckhe'en door d'aengeboren sonden
 Die willen nimmer wel ghewillich zijn ghebonden
 Door keur-sieck, eygen-lust, onder 't bevolen woort,
 't Vernuft is vaeck ghe-erght, den mensch wil traegh'lijck voort.
 't Blijckt aende Sout-pilaer, ja selfs *Loth* d'ouden Vader,
 Die suckelt noch te langh, en was een Ioom berader,
 Eer hy na Gods bevel het gruw'lijck Sodom liet,
 Het teghendeel hier van men in *Abraham* siet,
 Die willigh Godes mont en wilde teghen streven,
 Maer die zyn eyghen kint, de vreuchde van zijn leven,
 Sijn uytgedruckte beeld, zijn herts beminden Soon
 Gingh offren door het vier, en met zijn handen doon:
 Niet door 't onrijpe woordt een *Iephtas* sot gesproken,
 En dwaselijck volbracht, maer om des Altaers roken,
 Door 't liefelijck gesmoock van dit geslachte lam,
 Doen klimmen voor de geen daer *Abels* offer quam.
 Chaldeer, siet hoe is dijn glory naem gheclommen,
 Hoe mach den Jsralijt op sulcken Vader brommen,

Dien Hertogh des gheloofs, wiens onvertsaeghde borst
 Verschuyilde grooter hart, als hy was grooter Vorst.
 O onvertsaeghde Helt! door 't Goddelijck orakel,
 Van 's Moeders lijf verlooft, wiens sterckt als een mirakel
 De Werelt overgalmt, en *Palestijn* verbaest,
 Wat 's u dat ghy versot so na de minne raest?
 De minne van een Vrou? een Vrou, die g'hebt verkooren,
 Die nochtans soo 't wel schijnt

HILLA.

Heer ist u wil te hooren?
 En so wille lust 't gheen dat de wuns behaecht,
 By 't gheen Me-vrou u bidt, soo antwoord.

SIM.

Wat?

HIL.

Sy vraecht,
 Oft u myn Heer, belieft, om harent wil te komen,
 Op 't kleyn bereyde mael, 't gheen dat s' heeft voorghenomen
 Te nutten met myn Heer.

SIM.

Jck kom, gaet heen, hier in,
 Dat leynt my inde le'en, dat speelt my inde sin.
 Daer is yets wonders, of yets vreemts weer in verborghen,
 Nu wel, 'k gae tot haer in, en laet de quellust sorghen.

DELILA, SIMSON, HILLA.

DELIL.

*Sijt welcom waerde Heer,
 Set u hier by my neer,
 En wilt u wat vermaken,
 't Gerecht 't geen ick hier stel,
 Dat sal, hoop ick, u wel,
 Om mynent wille smaken.
 'k Geniet al myne lust.*

SIMSO.

Als dese mont u kust!

DELIL.

*En als 'k uw naem hoor noemen
 So bralt myn trouwe min.*

SIMSO.

*Als ick mijne Godin,
 Mach van haer lief doen roemen,
 Dan smelt myn ziel terstont,
 En komt door uwen mondt
 Eenzieligh met u paren.*

DELILA

*Mijn licht is duysternis,
Als ick de Sonne mis,
De Sonne van myn Iaren,
In u verweent ghesicht.*

SIMSON

Bercht liefde zynen schicht.

DELILA

*En speelt zyn dart'le kuertjes,
En loddert lodder-zoet,
Naer spyse daer 't meel voet,
Door d'alderzoetste gluertjes.*

SIMSON

*Soo voet de liefd maer een,
En in geen dinck verscheen.*

DELILA

Dan in een noch te heelen.

SIMSON

En alst u waer bekennt.

DELILA

*Dan haddy 't hart ghewent,
't Geen 'k anders u moet stelen.*

SIMSON

't Is u, en 't sal u zyn.

DELILA

*Soo drinckt dan dese wyn
Die 'k uw heb ingheschonken.*

SIMSON

*Geen wyn my niet en lust,
Ay, houd u lief gherust,
'k En wasser noyt van droncken.*

DELILA

Dies wondert my te seer.

SIMSON

Vraeght my daer af niet meer.

DELILA

*Hoe? 'n ist geen dranck der Ioden?
Ha lief! uytmuntend beeld!
De glory van mijn weeld
Is u dan wijn verboden.*

SIMSON

Geen wyn, noch stercken dranck,

*Mach ick myn leven lanck
Drincken, na myne wijse,
Noch eten, zyt ghewis,
Aen eenen vreemden dis,
Onreyn verboden spyse.*

DELIL.

*Neemt dat u hert begeert,
Maer ben ick u yets weert,
Soo wilt sonder vertoeven,
Dit edel druyven bloet,
Zeer lieffelyck en soet,
Ten minsten met my proeven.*

SIMSON

V beed en is maer wint.

DELIL.

*'k Segh dat ghy my niet mint,
't Is tweemaal wel ghebleken,
V min is veynsery.*

SIMSON

Lief zeght dat niet van my.

DELIL.

'k Mach wel de waerheyt spreken.

SIMSON

*Helaes wat zyn de mans!
Verwonnen ben ick gants
Door u vriend'lycke bede,
Komt, geeft my Bacchi dranck,
'k Dronck in myn leven lanck,
Noch geen en wyn als heden.*

De instrumenten spelen. Hilla dient.

SIMSON veynsende beschoncken te zijn, valt in slaep.

DELIL.

*Nu slaept schyn-lieve beeldt, mijn Enghel van mijn zeghe,
Jck acht den soeten most die heeft u ziel vermaeckt.
Gunt nu u *Delila* 'tgeen daer de lust nae haeckt.
Danck Hemel, 'k heb myn wuns volmaecktelijck verkreghe.
Ha droomt een langhen droom, ontluycckt geen blijde tenten.
Voor dat gh'u Treur-spiel siet verresen voor 't ghesicht.
Slaept, slaept beroemde Man, daer g'in u sonde licht,
'k Heb langh ghenoech gheweest de lieve lust uws lenten.
Hilla, went uwen gangh in haest nu na de Vorsten,
Seght datse seker, zijn hun vyand wordt verrast,
Hy werd nu sonder schreum vryhartigh aenghetast,
't Geen dat hun dapp're hand' voor henen noyt en dorsten,*

Segt hun ick moet voor eerst, slechts met een vlecht-snoer vlechten
(Dat heeft hy my gheseyt) zyn seven locken hayr,
Sy comen op en zien 't, ick sal en moet daer naer
Een naghel met de vlecht, vast naghelen en hechten.
Gaet heen, spreeckt *Thoj* aen, seght datse niet vertoeven,
Hun wraeck leyt voor de deur, en sluymert, slaept, en rust,
Sy komen derdemael en sien hun s'herten lust,
En doen verblydt de Jood vermannen en bedroeven.

HILLA.

Joffrouw ick gae, en sal mijn bootschap wel beschicken.

DELIL.

Onheyligen Hebreë, den tijdt valt my te langh.
Dat ick u niet en sie in slaverny en dwangh,
Een uyr dunckt my een dach, een wenck duyst oogenblicken.

II. Handelinghe. 3. Uytkomst

De Vorsten, HILLA, DELILA, SIMSON, BOER.

THOI.

Hilla is het also ghelijck ghy hebt gheseyt?

HILLA.

Mijn Heeren gaet wat aen, 'kweet dats' u komst verbeyt.

SOBAB.

't Js al verlooren gangh, 't is al verlooren loopen.

AHUSA.

Gaen wy de derdemael.

RE.

Met twijffelachtich hopen.

PHICO

't Js al verlooren moeyt, de saeck en gaet niet vast.

THOI.

Nochtans soo draecht het eyndt ghemeynelijck de last.

Simson wederom verthoont in slaep, ghenaghelt met de seven locken hayrs, met een Vlecht-snoer aende muyr.

DELILA

Mijn Heeren siet hy is nu van zijn kracht berooft.

THOI.

Ha *Dagon!* wast maer soo!

DELIL.

't Js reden ghy 't ghelooft.
Hy heeft my al 't geheym zijns harten nu ontslooten.

AHUSA.

Jck yver nae de wraeck.

PHI.

O dwinger van de grooten!

SOBAB.

Rehob hy roert zyn been, daer mee is hy ontwaeckt.

THOY.

Hy went.

AHU.

Nu d'arm.

REHO.

Nu 't hooft.

DELI.

Hy is te seer vervaeckt.

PHICO.

Weckt hem, ick wil de eerst hem grijpen, ende binden.

THOY.

O *Simson*, siet de wraeck die sal u heeden vinden.

DELIL.

Helaes, mijn Heer, ontwaeckt, ontwaeckt mijn liefste lief.

SIMSON

Wie steelt myn soete rust, ghelijck een diefse dief?

DELIL.

Die nae u ziele staen die soecken u te vanghen.

SIMSON

Wacht dat ick 't hooft verroer, wel, wel, wel hoe t'verlanghen
Na mijne vanckenis, onsaligh Godloos rot,
Wraeck-gierghe Philistijns, wert derdemael bespot,

Jck sweert ick volgh u na, 'kverleer u my te quellen,
Loopt vry naer *Charons* schuyt, ick help u haest ter hellen.

BOER.

Wat gheraes is hier weer, wel, wel, waer is 'tramoer?
Of hoe na sou *Deliaetje* deuse arghe loose hoer,
Weer al de Hopluy, om een daghscheer enoot hebben,
Jgut de je 't myn stucke-vleys, hoe mat ick jy rebben,
Daer komtse, hoe sietse ghelijck een bepiste paep.
Juffer lustje niet te lachen? hier hebje een boer voor een aep.

DELILA.

*Is dan al mijn moeyt verlooren,
Is dan al mijn list ghedroelt?
So swelt 'therte my van tooren
Door de smaetheydt die 'ghevoelt:
Smaetheyt die de siel komt terghen,
En mijn hoop'loos twijff'len voet,
Nimmer sal ick hem so verghe
Dat hy my 'gheheym ontdoet.
d'Israelijtsche Vrouwen spotten,
Lachen, boerten, voor en na,
Siet de Phylistijnsche sotten
Sijn bedroeft met Delila,
Siet hoe dat s'hun moet verliesen,
Al hun hoop is uytgheblust,
d'Hoofden hanghen gh'lijck de biesen
Die list door list soeckt vint de list.
Ha bedroefde Gazareensche!
Hoe is al dijn moet ghesmalt
Rampsalige Philisteensche,
Wiens gheluck op 'thooghste valt.
Wijt ick dan myn ramp de sonden
Die my 'tluck onwaerdich rooft?
Of wert hy die waert ghebonden
Is, van my te licht ghelooft?*

DELILA, SIMSON.

DELILA

Daer komt hy voor wiens licht den *Philistijn* verschuylt,
Daer komt de veynsert die so met de minne tuylt,
Daer is d' Hebresche Jood uyt d'alderlechtste stam // die
Mijn ziel bedroeft en haet, jae is op my noch gram.

SI.

Wie
Jst mijn waerde Vrouw, die 'tlieve beeldt mishaeht.

DELILA

Ha *Simson!* schalcke man, de ghene die 'tmy vraecht:
Jck ben, helaes, helaes, te snoo voor uwe ooghen,
Dat ick uw minn' gheniet, gh' hebt driemael my bedroghen,
Gh' hebt drymael u gheveynst dat ghy my hadd' ontdeckt
Vw sterckte maer ick sie dat ghy maer met my geckt.
Jck die mijn eyghen eer en leven met u spilde,
En noch mijn daghen slijt, ha *Dagon!* dat ghy wilde
Dat uwe Dienares gheacht wierdt voor een slet
Van een die Goddeloos u heylicheydt en wet
So schemperich beschempt, als ghy my haetsigh hate,
Van d'eerste uur dat hy my tot sijn min beprate,
Dat nimmermeer de Son sijn lichte tourts vertoon,
Dien dach, die 'knu verwensch dat een Danitsche Soon
Die sich een Nazir roemt, waer me hy my verdoofde,
Door schijn van min, die laes een slechte Vrouw gheloofde:
Dat dien dach voor my zy beweens waert, dat ick
My nimmer en verheugh, noch vreuchdelijck verquick.
Wanneer de lieve lent, voorloopster vande Somer,
Navolgster vande winter-grijs-besneeuwde-droomer
Haer rijcke beemden ciert, en als een groene spreij,
Bestickt met duyst ghebloemt, in 'tsoetste vande Mey,
Ons rijckelijck en milt al hare gunst komt deelen,
Laes, so heb ick mijn Heer voor u niet willen heelen
De springh-born mijnes herts, in volle vreucht die swol,
En d'ader-beeck mijns ziels gaf buys en boorde vol
Al 'tgheen me-Vrouw natuur m'op rijckelijckst hadd' ghegheven
Aen u, die 'tminste deel, my weyghert van mijn leven.

SIMSON

Mijn eygen deel.

DE.

Ten deel.

SIM.

Geheel die'k lief beminne:
Die 'k houw voor 'slevens lust.

DE.

Ja seght voor uw soetinne,
V woorden gheconfijt, in minne-kosery,

'kHouw maer voor achteloos, en louter veynsery,
Ja selfs 'tis my te wars dat ick u meer hoor spreken.

SIMSON

Mijn gulde Son waer heen, mijn krachten die 'k maer reken,
Ghe-evenaert in macht, of minder in balans
Teghen u zacht ghewelt uws lieven ooghen glans,
Helaes 'kben sonder my, en sonder my 'k niet gheven // kan,
Mijn leven is mijn lief, en daer hanght al mijn leven // an.

II. Handelinghe. 4. Uytkomst.

THIMNITERS GHEEST. De Vorsten legghen sluymerende, in verthooninghe.

HOe langh sal noch de roem van d'*Asiaensche* schrick
 'tOntsichelijcke volck, de wrede dwinghelanden,
 Dus sluym'ren inde slaep? Jck die heyloos verbrande,
 Swerf hopeloos in vlam, daer 'kquynend' in verstick.
 Mijn Dochter die, o wee! wiert tot ons ramp geboren,
 Volcht *Proserpinae* Rey, die wraeck eyscht en begheert
 (Al momp'lend' binnens monds) heur droeve ziel-tongh sweert
 Ghy sult voor *Rhadamant* eer langh u vonnis hooren,
 Ghy wrev'le sult u recht vervolghen op een Jood,
 Die gh'eyndelijck nu haest wraeckgierichlijck sult binden:
 Maer dese blyde proy sal u als vuyr verslinden:
 Sijn val is uwe val, sijn dootd werdt uwe dootd.
 Ontrouwe siet de bood, de bood van d'helsche Coningh,
 Die 'tonder-aerdsche Rijck doet zidd'ren voor zijn staf,
 Die al sijn borghery de wetten nam en gaf,
 Dien Vorst roept u door my, en daer valt gheen verschooningh,
 Bepleyt u eyghen recht, de Furyen zijn uw reen,
 Laes die gh'onheylighe schaer gebruycken mooght voor Tolcken!
 Ontschuldich uwe daet, komt helpt ons rijck bevolcken:
 En laet mijn doode gheest dus waren niet alleen
 So wrakeloos, ick bent, *Thimniter* die t'onvreden
 Half rasende van spijt, en dulle onrust woel:
 Tast toe, wat schroomdy noch, siet daer myn handen, voel,
 Ghedenckt my dat ick ben die rees en dael beneden.

binnen

THOY.

Wat helscher spokery, ontrusticht onsen Gheest?

AHUSA.

Wat ist myn Heer? wat ist?

THO.

Wie ist die niet en vreest?

PHICO.

Jck zidder en ick beef.

REH.

Vraechdy noch watter is, Heer?

Zaeghdy *Thimniter* niet?

AHU.

Wat neen, hoe neen, die n'is meer

Voor handen, sijn ghebeent heeft langh al 'tvuyr vernielt.

SOBAB.

So wast dan maer bedroch, een lichaem onghesielt,

Kan sonder siel of gheest verreppen noch verroeren,

En wacht dat *Charon* sal de siel we'er overvoeren.

THOY.

So waendy droom is dick met yd'le vrees vermenght.

PHICO.

'tZy 'tis wat 'tis, oft niet, 't heeft my myn hand ghezenght,
Zijn doodt-kleedt scheen voor ons in lichte vlam te blaken.

THOY.

De woorden die hy sprack die riefen meest om wrake,
Soo over syne doodt, door *Simson* schult gheleen,
Als overweede straf die w' aen sijn Dochter de'en.

AHUSA.

Dit voor-seghs spoock, of geest can niet dan goet bedieden,

THOY.

De Geest, of stem die sprack, ach! wanneer sal't gheschieden,
Dat wy ons zullen sien ghewroken op een Jood.

AHUSA.

Jck weet een *Dagons* Paep, mijn Heeren t'is geen nood,
Hy weet van wichlery en dystre reden-spreucken.

THOY.

Men moet uyt vrees, en wraek 'tghewisse wat verkreucken.
Weet hy van Tovery, of sulcken geests ghespoock,
Dat weet hy niet van God.

SOB

Heer dat gheloof ick oock.

AHUSA.

Hy weet 't geen dat hy weet, men vind geen const'naer kloecker.

REHOB.

Gaen wy dan nae hem toe.

PHICOL.

Wie mist wert vaeck een soecker.

II. Handelinghe. 5. Wtkomst.

SIMSON, DELILA, HILLA, BARNEUS, de VORSTEN, BOER.

HOe langh suldy, o Vrou! myn droeve ziele zyn
Een moyelijck ghequel? Hoe langh suldy dus weenen?
Hoe langh suldy myn hert geen vreucht of rust verleenen?
En peerlen 'tsuyv're vel met traenens Christalijn?
Sal 't lieve morghe-root uws kaecxkens kleur robijnigh,
Dien roode roose-mont, met ambrozijn bedout,
Met een deluvi-stroom van reghen, heet, en zout,
Vermeughen myne ziel te stricken, droef en guynigh?
De lichte Venus star Voor-boot-ster vanden dagh,
Wanneer s'haer gulde pruyck verthoont de blyde werelt,
Sietse myns 's harten-Vrou, onciert, onthult, ontperelt,
S'onttreckt ons *Horisont* heur vriendelijcke lagh:
Sietse des avonts weer, mijn schoone inde venster,
Al treurende versuft ziel-droevigh, en ontpayt,
'k Sie mercklijck datse t'eer heur oorlof neemt, en schayt,
En schielijck bercht s'haer hoofd, en tintelende glenster,
Hoe veel te meer sal ick in 't hertzeer voor en na,
(O zonne van myn dagh! 't gheen ick sie aen mijn vrouwe,)
Connen melydeloos, en treureloos aenschouwen
V tranen, en u druck, mijn eyghen *Delila*,
Waerom houdy my vreemt? waerom wildy u veynsen?

Heb ick myn Enghel noyt oprechtelijck bezint?
Heb ick in weder-min u hart'lijck niet bemint?
Hoe 'k sie ghy twijffelt noch, ick merckt aen u ghepeynsen.

DELILA.

*Ia met goet, recht, en re'en,
 Ey gaet, laet my alleen
 Myn treurigh leven spillen.
 Ick smelt in tranens vloed,
 'tGhesicht is 'tgheen my voed,
 En dat 's wel naer u wille.*

*Dat ghy myn liefd begeekt
 Dat 's my ghenoech ontdeekt,
 'kBehoef gheen voorder loghen,
 Ick siet dat ghy my haet,
 Hoe schoon dat gh'u ghelaet,
 Hebdy my niet bedroghen?*

*Niet eens, maer derdemael,
 Helaes als ick't verhael,
 So dunckt my 'thert te breken,
 Dat een bespraeckte mont,
 Wt 'sherten valsche gront
 Beveyndelijck kan spreken.*

*Hoe-wel ghy met my spot,
 'kSweer by ons heyl, en God
 Dagon, maeckt ghy my kondich
 U sterckt, niet om we'ersaen,
 'kEn sal u niet verraen,
 So waer als ick ben sondich.*

*Nu 'ksie dat u mishaecht
 Mijn lusten, siet so vraecht
 My niet meer, want 'ken minne
 Gheen vyandt, maer een vrint,
 Die niet heelt, maer ontbindt
 'tVerborghen zijn vriendinne.*

SIMSON

*Ach lief! hoe queldy my,
Om weten daer u vry
Niet is doch aen gheleghen.*

DELILA

*Ick kent, 'tis maer ghevraeght
Uyt keur-lust die my graeght.*

SIMSON

Gheen strijdt is sonder zeghe.

DELILA

*Ach mocht dit my gheschien,
Dat ick noch soude sien
De zeghe voor myn rouwe.*

SIMSON

Wat waert dan?

DE.

*Maer ick sou
Weten dat ghy getrouw
Minde u Sorex Vrouwe.*

SIMSON

En by ghebreck van dies.

DELILA

*Ick nimmer we'er verkies.
V noch gheen mans besonder,
Hebreen, of schalcke loon,
Dat sweer ick by de Goon.*

SIMSON

Dats wonder boven wonder!

Jst wonder? neen, ten is gheen wonder dat myn lief,
Die 'koyt voor ooghen lust in't minnend' hert verhieft?
Mijn ziel so quelt en druckt, 'khood daghelijcks haer klaghen,
Heur moeylijckheydt die dringht my hard van daegh tot daghe.
Sal ick? wil ick? hoe nu, *Simson* zydy verruckt?
Wat? zydy dul of sot? Mijn lief, helaes, hoe druckt
V biggheltraen versoeck deez' arm Hebre sijn herte,
'kEn kan, ick wil, wel hoe? de oorsaeck van mijn smarte,
De oorsaeck van myn ramp verklaer ick nimmermeer,
Vrouw weest ghetroost, ick gae.

DEL.

Mijn bedgenoot, en Heer,
Ontworstelt desen arm, verlaet dees droeve Vrouwe
Niet eer, voor dat gh'haer eynd en Treur-spel sult aenschouwen,
Want siet, so veer ick mis d'onpayelijcke lust
Of zielens graghe keur, so leeft u Vrouw gherust,
Maer so deez' frenesy mijn hers'nen blijft beroeren,
Mooghydy d'ontzielde kas doen haest ter aerden voeren,

SIMSON

Hoe waghelt myne kracht! hoe trillen dese le'en!
Hoe sweet mijn gh'heylicht hoofd! hoe parst al dit gheween!
Ha sterckte ghy beswijckt! myn wil is als ghedwonghen,
Hoewel re'en en verstandt te swyghen hadd' bedonghen,

So werdt mijn ziele mat, ia mat als tot der doot.

DELIL.

So rust myn waerde lief, rust, rust in mynen schoot.

SIMSON

Daer is myn *Delila*. ('ksal door u eedt niet schromen,)
Siet scheyr-mes, scherp, of scheyr noyt op mijn hoofd ghecomen:
'k En proefden noyt gheen wijn, noch sterck ghemaecte dranck,
'k At noyt onreyne spijs, want al mijn leven lanck
Ben ick een Nazareen, gheheylicht en verkoren,
En een verloofder Gods van 'sMoeders lijfgheboren.
Wanneer, helaes, wanneer my yemandt nu beschoer,
En spilde 'tkronckel-hayr op hout of steene vloer,
So weeck myn groote kracht, mijn sterckte moest verflenschen,
En ick wierd swack ghelijck al and're aerdsche menschen.

DELIL.

Hoe kan de kracht, myn lief, sich berghen in u haer?
Dat 's wonder, ist soo?

SIM.

Ja 'tgheen ick u segh is waer,

DELIL.

't Geen waer is moetmen 't niet ontwijselijck gelooven,
So wil ick niet door lust om weten u berooven
Van dees u groote kracht 'kghelooft al eer ick't sie.

Verschooningh.

KNECHT.

KNECH.

Myn Heer daer is een Jood, die sprack u garen.

SIM.

Wie?

Wie isset so u dunckt?

KN.

'tJs een u broeders Sone.

SIMSON

Hy com eens weer.

DE.

Myn Heer, mijn lief.

SI.

Mijn overschoone

Simson slapende in haer schoot.

DELILA.

*Nu rust onsal'ghen man,
V Delila en kan
V veynsen niet meer belghen,
My dunckt de zonne lacht
Nu 'kweet al zyne kracht
Kan ick myn vreucht niet swelghen.
'tLeydt my vast inde le'en,
'kWeet sijn verborghenthe'en,
'kWeet al 'igheheym zijns harten.
Nu Vorsten zijt ghewis
Dat hy verraden is,
Die u roem plagh te tarten.
Den dvingher die u dwongh*

*Is door een Vrouwen tongh
Arghlistelijck bedroghen,
d'Onbindelijcken helt
Is van een Vrouw ghevelt,
Door schijn-min, waen, en loghen.*

*Hilla flux wend u gangh,
En toeft, noch draelt niet langh,
De Vorsten self te spreken:
Doet hun grondich verhael,
Sy komen vierdemael
Om eens hun leet te wreken.*

*'kHeb al sijn kracht verrast,
Sy binden hem maer vast,
Sy koelen al hun lusten,
Sy brenghe my het ghelt,
In ganghbaer munt ghetelt,
'kSal wachtende my rusten.*

HILLA.

HILLA.

Laes waerde Heer! my deert 'trampsalich ongheval,
'tGheen u te onverwacht als heden treffen sal.
Fy Vrouw! het is u schandt, om 'tghelt uw min te breken,
Maer wat kreunt my het stuck, als ick 'tbedenck ick reken
V ontrouw voor een winst, so wel voor u als my.
Geen ontrou, of daer is noch winst of voordeel by.
't Js noch een Vlaems geluck breeckt *Delila* haer trouwe,
Sy sal deur 't gelt heur staet te prachtelijcker houwe.

Thoy, Ahusath, Rehob, Sobab, Phicol, Hilla.

THOI.

Hilla gaet ghy voor heen, wy volghen metter ijl.

AHUSA.

Men soecke, krijgh, en weegh zijn silver onderwijl.

HILLA.

Mijn Heeren dat 's van nood, 'tghelt is voorwis ghewonnen:
'tStuck dient wel vaeck volbrocht, 'tis kloeckelijck begonnen.
Jck gae met u verlof, en wacht u komst.

SOB.

So doet:
'tGheval wanneer s'haer toont men haestich grypen moet.

REHOB.

Gheen tijdt versuymt, om so een wraeck-uur te versloffen!

PHICO

Ach Goon was hy ghestrickt, so was 'twit al ghetroffen.

THOI.

'kAcht dat ons *Dagon* d'uur en tijdt om wreken gunt:
Maer elck tel eerst sijn ghelt in silver-keur ghemunt.

DELILA.

Nu slaept bedroghen man, droomt g'neuchelijcke droomen,
 Mijn g'liefde wederhelft de quel-lust van mijn jeucht,
 Dijn onverwachte ramp, sal als een blixem komen,
 Wanneer ghy't om myn eedt in 't minst niet dencken meucht.
 Vertrouwdy grooten Vorst een Gazarensche Vrouwe,
 V's herten g'heymenis: u crachts verborghen cas?
 Siet' 't sal, helaes, te laet beklagheloos u rouwen,
 Wanneer ghy vloect de geen die eens de liefste was,
 V lustes lieve schoot voor 'tsacht ghepluynde kussen,
 Waer in 't gheheylicht hoeft te sorg'loos leyt en rust.
 Sal deze myne daet zyn wraeck-lust kunnen blussen,
 Wiens mont noyt lusteloos my looft, en heeft ghekust?
 Laes, sal ick wel? kan ick 't gheminde beeld verraden?
 Wat meed'lyds-herts-tocht parst natuer uyt myne borst?
Natuur gaet voor de reen, 't verraet en kan niet schaden,
 Aen dien, wiens ouden haet naer 't bloet myns vrienden dorst.
 Neen, neen, al langh ghenoech ben ick met schand bedroghen,
 Tot drymael toe ghehoont, en listelijck bespot:
 Siet hier de rechte wraeck door u beveysde loghen.

HILLA.

Me-Vrouw, de *Vorsten* komen.

DE.

Lof Philistijnsche Godt,
 Die eenmael onse smaet wil aen ons vyandt wreken.
Hilla, gaet heen in haest, en wilt *Barneus* spreken,
 Seght dat hy daed'lijck kom, en doe 't gheen ick begheer.

HILLA.

Wat 's dat Me-vrou?

DEL.

Dat 's dit, dat hy m'een hoeft bescheer.
 't Gheen ick hem wijsen sal, gaet ras, en maeckt u voeten.

HILLA.

Dat 's wonder wel gepast, hy komt my recht ontmoeten.

Verschoninge.

BARNEUS, HILLA, DELILA.

BARNE.

't *Wont-heelders ampt* wel loff'lijck is,
 En noodigh 't *Chirurgynen*,
 Maer waer m'ons laeckt, wel groff'lyck, wis,
 Komt 't onverstant verschynen.
d'AEsculapisten wonder, doen,

*Door 't kunst-bedryf huns handen,
't Scheeren kan hun besonder,, voen,
't Blyckt in ons vrye Landen.
Daermen 't wel aen de wercken,, leert.
De wercken kunnen blycken,*

*Als d'een 't Schaep, d'ander 't vercken,, scheert,
Moet d'een of d'aer verrycken.*

*Men scheert om 't gout nu Landen,, kracht,
Soo vreemd kanmen Barbieren,
Wie breeckt Religijs banden,, acht,
Kan 't doen noch wonder cieren.*

*Men loont die geen die loghen,, schryft,
Men vleyt de grootste mannen.
Die waerheyt nae vermoghen,, dryft,
Wordt schandelijck ghebannen.*

*Dees eeuw brenght wond're helden,, voort,
De wyste connen mommen,
Terwyl men rust door schelden,, stoort,
Soo scheertmen vast ront-omme.*

*Guld-scheertjen; o u krachten,, al,
Archlistich zyn bevonden,
Wel die hem voor u wachten,, zal,
Die blyve vry van sonden.*

*De sonde datmen 't Vaderlandt
Om 't goudt soeckt te verraden,
Geen handel men noyt quader vant,
Noch hel-werck doet meer schaden.*

*Wie Godes-dienst te scheeren,, soeckt,
Die staet naer zyn verderven,
Wie Isr'els groote heyren,, vloect,
Die schendt zyn eyghen erven.*

*De Prins betoom zijn willen,, al,
En leer zyn lust besnoeyen,
Dat hy 't ghemeent niet villen,, sal,
Maer scheeren sonder bloeyen.*

HILLA.

Hy maectet my te langh, *Barneé* gaet met my.
Me-Vrou die sprack u garen.

BA.

Wie? my?

HIL.

Ja, ghy
Moet datelijck een Man zijn Croese kop bescheeren.

BARNE.

So strack.

HIL.

Ja terstont, 't is ernstigh haer begheeren.

BARNE.

So gaen wy dan.

DELILA

Mijn vriend, scheert dese Man zijn hoofd.

BARNE.

Me-vrouw 'k waer dubbel zot van mijn verstant berooft.
Ontwaeckten hy 'k was doot, wie gaf my 't leven weder?

DELIL.

Barneé sonder vrees, begint, knielt by my neder.
En maect niet veel ghesnips, u scheertjen snijt het wel?

BARNE.

Joffrou te wonderscharp, ie laet my toe, ick sel
(Soo ben ick sonder sorch) hem gau de keel af knippen,
Soo ziedy na u lust, zyn doots besturven lippen.

DELIL.

Neen, dat en wil ick niet. Vaert voorts: Nu d'ander zy.

BARNE.

Went hem wat sachjens om, soo kom ick ginder by.
Noch wat dit heen: nu soo. Soo, soo, dat 's wel. De locken
zijn af, 't werck is ghedaen.

DELI.

So is mijn wil voltrocken.

BARNE.

Wel moetet hem bekomen.

DELI.

'k Hoop dat nimmermeer.

BARNE.

Gheen Roos-water?

DEL.

Neen.

BAR.

'k Danck u Me-vrouw.

DELI.

'k Danck Me-Heer.
Waer blijft nu 't Goden zaet die na de wrake dorsten,
De trotse Philistijns, d'onsichelijcke Vorsten:
De brommers op haer macht, de snorckers op 't gheweyr,
De drillers met haer spies, de ridders met haer speyr.
Wiens scherp gheslepen swaert door d'onverschrickte moede,
En keerde uyt den strijt, ten druypte nat van bloede.
Wiens scherp gescherpte pijl, te wonder net ghemickt
En faelde, of hy bleef in 's vyants vet ghestickt.

Dees krijghers die door schrick doen d'*Edomiten* stromp'len,
Die moeten door een Vrou heur vyand overromp'len.
Sy moeten door een wijf verraden die hun dwongh;
En vechten met hun geld, en smeken met hun tongh.

HILLA.

Me-vrouw se komen daer.

THOY.

Dat niemant van ons allen,
Door schreumelose vrees zijn hart en laet ontvallen.

Verschooninghe.

DELILA, SIMSON, Al de VORSTEN, BOER

DELIL.

Nu *Vorsten*, siet u proey, ghedwonghen is de Jood,
Ghelevert, en verraen, maer dat gh' hem niet en dood:
Jck bid noch voor zijn lijf.

THOY.

Ha *Delila!* zijn leven:
Waer hy in onse handt, dat waer hem graegh ghegheven.

REHOB.

Geen dood en kon de wraeck volcomelijck voldoen.

AHUSA.

Slaept hy noch?

SOB.

Ha wrev'le! g'en kunt nimmer vergo'en,
De schandelijcke smaet.

PHI.

Die gh'aen ons hebt bewesen.

DELIL.

Jck weck hem, grijpt vry toe, g'hebt gheensins yet te vreesen.
Sijn kracht is hem berooft. dus tast hem stout'lijck an.
'k Weet dat zijn sterckt en is maer als een ander man.

G1r

Simson, Simson, ontwaecht, men loert om u te binden.

SIMSON

Ach Heer ick ben verraen: ick sal myn wrekers vinden.
'k Sal uytgaen als ick plagh.

DEL.

En loopt niet Mannen, fy!
Dat ghy so bloode zyt.

SIM.

Help! Gods geest wyckt van my.

THOY.

Ha Joode ghy zijt ons, nu siedy u ghevanghen.

HILLA.

Me-Vrouw eer datse gaen eysch eerst u geld t'ontfanghen.

THOY.

Nu gasten bint hem wel.

REH.

Lof *Dagon* van u gunst.

AHUSA.

Ontkomt hy ons ick segh hy kan meer als een kunst.

PHICO

Hy sal hem in't langh hayr nu immers niet verworghen.

SIMSON

Vervloeckte hoer! t'fy smaet!

SOB.

Leert uwe kracht verborgen.
Bedwinghd u tongh, vertrouwt een Gazarensche meer.

BOER.

Ho hy is inde knip, 'k hiet hou wellekom mijn Heer.
Dat is een heerschop, recht om te wonen by de Boeren.

THOI.

Nu ras, neemt hem voort wegh, wilt hem na *Gaza* voeren,
Wy sullen op het stuck ons voorder wel beraen:
Gaet mede mijn Heeren, 'k sal terwijl na binnen gaen,
En tellen *Delila* ses t'half duyst silverlinghen.

BOER.

Voort voort, we selle jou wel een aer lietje doen singhen.

III. Handelinghe. I. Uytkomst.

De VORSTEN, THOY.

THOY.

DE wanden van dees zael die hupp'len van ghenucht,
De mueren al verheught die ryzen inde lucht,
De blau ghesteende vloer: en d'aerde krijght bewegen.
De murmurende beecken juyghen om de zeghen.
Den blyden Hemel reyd, 't ghesternte is verblyt,
Om dat w'ons eenmael sien ghewroken van ons spijt.
Een spijt 't geen onghewoon was voor 't gheslacht te draghen,
De Hemels zyn van bloet en Goddelijck van maghen.
Dorsten ons ouders niet: ha wonder als ick 't hoor!
Self drieschen een *Iupijn* in 't alderhoochste Choor?
Den Crijchs-Godt *Mars* die sach door een te licht gheschemel,
Ons Reusen strijt: hy stont en zidderden in d'Hemel.
Wy hoopten bergh op bergh, wy vochten soo verwoet
Dat al de Goon van anghst schier sweeten sweet en bloet.
Alleen voor dese uyr dorst ons een Jode terghen,
Voor wiens onzichtb're kracht wy mosten 't aensicht berghen,
D'Hebree die langh ghenoech ons krachten heeft ontcracht,
Js eyndelijck verrast, die nu zijn vonnis wacht.
Nu *Vorsten*, wat voor doot of straffe sal hy dulden.
Een yder geeft zijn raet, de langh verleden schulden.

De langh bewesen haet uyt doemelijcke nijdt
Hoe wert die nu voldaeen?

A H U.

Geen swaert te scherp en snijt.
Geen vlam en is te heet om 't leven hem te rooven.
Geen doot is wreet ghenoech: mijn Heeren wilt ghelooven,
Alwaer al d'aertsche pijn gesmolten all's in een,
Zo oordeel ick voor hem, soo isse noch te kleen.

S O B A B.

Hoe? sal dan geenens straf ons wraeck-hert konnen stillen?

R E H O B.

Ja, wanneer w'hem zien al levende 't vel af villen.

P H I C O

Neen, dat en is niet wel, noch wettelijck gheraen.

R E H O B.

Geeft reden.

P H I.

Hy heeft ons het meeste leet ghedaen
Met zyn ghezicht: zijn ooghen die te vierich vlamden,
Die branden in zyn hoofd, wanneer hy vaeck vergramden,
En sloegh 't onschlijck volck, hoe heldisch, groot, en grof,
En joegh haer zielen uyt, en wierp haer rif in 't stof.

S O B A B.

Dus wort na recht, en re'en , de ooghen hem ghebroken.
Waer inde mensch misdoet daer wert hy in ghewroken.

T H O Y.

Die re'en schijnt niet heel vreemt.

A H U.

Zijn handen de'en meer quaet,
En g'lijck een wijs-gier wel te redenen bestaet.
Ong'luckich is de mensch ond'r alle aerdsche dieren,
Om dat hy handen heeft, d'handen als bloet-gieren,
Die moorden, doen veel quaets: sy roven, breken trou,
Zijn schadelijck en streng, dies ick rechtvaerdichst' hou,
'tGeen heyloos hier den mensch ont-deucht door wercken schendich,
Maeckt een verdiende straf: Den booswicht weer ellendich:
D'handen die ons misde'en te wrevelich, en straf,
Wilt door Scherp-rechters bijl na recht doen cappen af,
En handeloos en kan hy ons in 't minst niet deeren.

T H O Y.

Vorsten, wat dunckt u?

R E H.

De wil die is by de Heeren:
Willense dat ick wil, en doense 't geen ick rae.

PHIC.

Sy blinden hem.

AHU.

Gheblind? nu schoon geblind, 'k sta
V re'en niet toe (waerom?) zyn ooghen wy niet vruchten.
Geen ooghen waren 't, maer zyn handen de'en ons suchten.

SOBAB.

En handeloos, en is hy ons niet dienstelijk of nut.

PHICO

Mijn Heeren hoort myn eens, 't onrijpe raden stut.
De rechtelijcke re'en blindt zynde kan hy malen,
Blint zynde kan hy best zyn ongheluck verhalen.

SOBAB.

Blint zynde is hy niet een arm ghevanghen man?
Wie vreest een blinde doch?

THOY.

Ha wrev'le hoe en kan
De lam-bloetighe straf, van wraeck-lust meerder boghe,
Dan datse d'App'len breeckt van u vervloeckte ooghe.

Scherp-rechter uyt, en weer in.

Scherp rechter, kom, tre voort, gaet heen na rechts besluit,
En steeckt d'onsalige Jood zijn beyde ooghen uyt.
Hy heeft het wel verdient.

REH.

Ja wel met dobbel reden.

AHUSA.

Mijn heucht te wel de smaet die hy ons helden dede.

SOBAB.

't Staet my noch voor, helaes, hoe hy mijn Neven sloegh.

PHICO

En my ghedenckt hoe dat hy al de *Vorsten* joegh,
Wanneer hy duyzent man door 't kaecks-been send ter hellen.

REHOB.

Nu siet hy ons niet meer die ons ziel placht te quellen.

AHUSA.

Gheketent is de geen die al de stricken brack.

SOBAB.

Eerst was hy trots, en sterck, nu arm, blind en swack.

THOY.

Ha wispeltuurge Vrouw! hoe speeldy met de grooten,
Ghy eert, ghy vleyt, ghy smeeckt, ghy kundt ter neder stooten,
Die g'op het Herojckst, en d'alderhoogst verheft.

REHOB.

Den blixsem alder-eerst den kruyn der Berghen treft.

Vertooninghe waer men SIMSON, ghebonden zynde, de ooghen uytsteeckt.

Rey der Ioodtsche.

*Schreyt nu Isralitsche Maeghden,
Want u Hertogh is vermant,
Wiens stercke hant
Syn's vyants schoud'ren, lend'nen plaeghden,
Dien Helt, dien Vorst, wonderaer;
En kan hier naer
De Ioodsche Rey heur schand verwinnen,
Die de rechte rechter druckt,
Ia wech-gheruckt,
Is nu't verçiersel der Iodinnen,
Heur glory, roem, pracht, en eer,
Leyt nu ter neer:
Wanneer men hem ghevanghen leyde,
Den blauwen Hemel als bedroeft,
Heeft niet vertoeft,
Een reghen-vochte trane schreyde,
't Droef melydende Christal,
Om 't ongheval.
De Son die borgh zyn gulde luyster,
En hy blies zyn fackel uyt,
Ia 't droef gheluyt*

*Weckten d'Echo in het duyster,
 Als d'Hebree met droeve klacht,
 Verloor zyn macht.
 De Gazareensche die hem zagen,
 Loofden tot ons' schandt en spot,
 Hun steenen Godt,
 Yder een hoordemen vraghen,
 Is dat niet dien stercken man,
 Die 't al verwan?
 Laes, bedroefde vrome vechter!
 Israels boogh, schildt, en scharm,
 Dyn kloecken arm,
 O noyt overwonnen Rechter!
 Ghy leght nu ter neer ghevelt,
 Door dwang ghewelt.
 Geen Helden, swaert, noch hun boghe,
 Heeft u stouten moet ghemat,
 Geen van Gath,
 Vermocht op u, maer siet de loghe
 Van een snoo door-trocken Hoer,
 Die valslijck swoer.
 Die heeft uwe ziel gevanghen,
 En u g'heylicht hayr berooft,
 En u verdooft.
 Maer zy sal heur loon ontfanghen,
 Wie weet hoe 't verand'ren sal,
 't Onwis gheval.*

III. Handelinghe. 2. Uytkomst.

SIMSON, AMRI, BOER. Rey der Philistynsche.

SIMSO.

*ISser wel eenigh man soo veer den scepter sweyt,
 Ong'luckigher als ick? die meer zijn ramp beschreyt?
 Die 't heyloos ongeval dryckt meer met duyzent wonden?*

Ha *Simson!* 't is u schult, u schult is 't en u sonden!
 V sonden hebben u bereydt dees swaere straf!
 V sonden brachten u al siende in u graf.
 V sonden groeven uyt het lieve licht uws ooghen.
 V sonden hebben u te schandelijck bedroghen.
 Bedroghen door een Hoer, die valschlijck u verriet!
 Fy *Delila!* dat ick mijn ooghen-lust u hiet,
 Dat ick verluste zot, u schoonheyt hoogh gingh roemen!
 Die uyt moet yder Jood vervloecken en verdoemen,
 Die uyr dat ick u sach was myn onsal'ge ramp!
 Die uyr dat ick u sprack wiert 't ong'luck, dat de lamp
 Mijns levens ongeval, zijn held're lichten miste,
 Als ick in geyle min mijn daghen met u quiste!
 Hoe was ick soo verruckt? soo reuckeloos en blint,
 Dat myn verdwaesde ziel mijn ong'luck had bemint!
 Ha ong'luck al te swaer! Ha wrede tyrannije!
 Waerom mocht 't Godloos rodt moordadigh niet afsnyen
 My liever niet den hals, of branden dese leen!
 Of werpen 't sondigh rif voor wilde dieren heen.
 Tyrannen zijn 't die noyt volde'en een wrede wrake.
 Als sy met eenen priem 't ghesicht myns ooghen braken,
 En bonden dese le'en met ket'nen van metael.
 Jck sterf van smaet, en spijt, wanneer als ick 't verhael,
 Hoe dat ick tot hun spot moet malen in een molen,
 En krijgh een bete broots noch bedel wijs ghestolen.
 Mijn drooghe dorst, helaes, een troebel water-vloet,
 Ter nauwer noot ghescheyt, mijn lust versaden doet.
 Aenschouwers die hier zijt, en siet mijn treurich leven,
 Ach wilt m'een bolle broots om Godes wille gheven!
 Daer by leent my een Herp, d'wyl ick in 't duyster queel,
 Op dat ick lusteloos voor 't lest myn treur-liet speel.
 Dan schort my noch een spons, om van dees blinde ooghen,
 Mijn tranen lauw, en sout, mistroost'lick af te drooghen.
 En geef dij't niet uyt liefd' dees arm ghevanghen Man,
 Dees blind-verachten Jood, so bid ick, gheeft het dan
 Om 't wonder dat mijn kracht, een Jonghe Leeuw versticke,
 En dat door dese hant duyst na hun adem snicke.
 Een die Stadts-deuren droegh, en met een korsel-hoofd,
 Slechts om een Bruylofts-gift, eens driemael thien man rooft,
 Hun Vier-cleen, en daer by 't lief aenghename leven,
 'k Heb dick de *Vorsten* self doen sidderen en beven,
 'k En smeeckte noyt om hulp, 'k en bad noyt om ghenaed,
 Nieu stricken die verbrack ick als een vlassen draet.
 Helaes en kan dit noch

Verschooninghe.

BOER, Rey der Philistynsche.

BOER.

Wat's hier alweer te clagen?
 Of denckje dat het al moy weer is, neen, alle daghen
 En ist ghien kermis, voort, voort, weerom an de ploegh,
 Doen je myn kooren aen brandt staect, denck hoe ick loegh,
 Even alliens als een Paert dat byten wil.
 O *Simson*, 't sel me wel soo langh spijten. stil
 Niet veel gherammel met die kettingh, hier komen Juffrouwen.

Rey der Philistynsche

Mijn vrient, is dit *Simson*?

BOER.

Jae 't in trouwen,
 Dat is de veughel, besiet hem nou vry wel,
 'k Wed dat hy mijn hanghden nou niet ontloopen sel.

REY.

*Lof DAGON van u wonder,
 Die ons sloegh en bracht t'onder,
 Die ons heeft wegh gheruckt,
 Die hebby nu verdruckt.
 Die ons Helden verschricken,
 Die noyt voor 't swaert en wrickten,
 Die om een daet te gram.
 Stack licht in vuyr, en vlam.
 Om soo ons haet te terghen,
 D'Olijf, en Wyngaert berghen,
 Die man sie'ck noch bespot,
 Door gunst van onsen Godt.*

Ha ooghen! die mijn lust noch sien aen dese Jode,
 Die wrevel-moedigh dwongh den Philistijnschen arm,
 Nu is mijn ziel verheught, nu hy leeft in 't gekarm,
 Nu zal zyn dapp're hand ons crijchsluy niet meer dooden.

*Lof zy de God der Philisteenen,
 Lof zy al de Goon met eenen,
 Van Asklon, Ekron, Gath,
 Lof sy de Goon die nimmer math,
 Asdots, Gazas borg'ren lieten,
 Sterven door veel duyst verdrieten.*

BOER.

Ja Juffers, dat legh ick hem ghenoch op zijn bort.

SIMSON

Mijn God, wat doet m'u eer, en heyl'ge naem te kort!
V hout, en steenen Goon zyn maer onnutte blocken,
Ghy kleetse voor de kouw met schoon vergulde rocken.
S'en bien noch hulp, noch troost, sy connen soo veel sien
Als ick doe.

BOER.

Jck sel jou by-gat verbie'n
Onse Goon te verachten, daer isser soo veel die de beelden eeren,
En die de Gootjes behanghen met Poppe-goet en kleeren:
Soume die al bestraffen? 't Kakebien wierd een loof.

AMRI.

Mijn vrient wie is dat?

BOER.

Simson, wat sinje doof?
Hebjet flus niet ehoort? wat schort jou dit te vraghen?
Of sinje meed een Jood?

AMRI.

'k Ben een van zijne maghen.
Ha Hemel hoe ontroert my dit verkruypend' bloet!
Dat ick myn eygen Heer gheblind aenschouwen moet.
Soo smadelijck veracht! gheketent als een slave!
Een die de sterckste was met Goddelijcke gave!
Soo rijckelijck begaeft, dat yder die hem sagh,
Zeghende dese uyr van zyn gheboortens dagh.
Laes, Heer, was ick u knecht, als gh'in u eer-tijdt heerste:
Soo wil ick in u druck my bieden weder d'eerste,
Die u weer dienen sal, en in u smaet, en schant
Dien ick u voor een hont, en ley u met der handt.
Mijn vriend, of vyand, laet my dees ghevanghen dienen.

BOER.

So klinck ick jou mee twie boeyen an jou bienen.
Sin je al mee besne'en? soo moet d'ien Jood met d'aer in een gat.
Maer noch heb ickse niet al, daer isser noch al mier in Stat.

Pausa.

III. Handelinghe. 3. Wtkomste.

De Vorsten, DELILA, BOER, SIMSON, AMRI.

THOI.

Lof glory-rijcke Goon die in u Hemels zetel,
Straften dien stercken Jood, die stout en hoog vermetel
V Godheyt heeft bespot, en schimpelijck veracht.
V zaet de Philistijns, van Goddelijck gheslacht.
Lof *Dagon* (groote God!) beweger van ons zielen,
Wy komen desen dach noch voor u beelde knielen.
Dees dach komt t'offren noch op uwe Altaers plat,
De Vorst t'*Ekron, Asklon, Asdoth, Gaza, en Gatth.*

AHUSA.

De krijgher voor wiens kracht de Philisteus trilde:
Dien dwinger die 't al dwongh, die niemant noyt en stilde,
Die niemant noyt en bond, maer schimpte met ons Godt,
Js van een ted're Vrou door *Dagons* gunst bespot.

REHOB.

Soo langh den Hemel blijft beswaddert met de wolcken.
Soo langh de ronde Son verlicht de werelts volcken,
Soo langh de silv're maen met tintel-starren schijnt.
Soo langh *Neptuyn* noch stilt, noch sachte rust en vynt,
Sal yder na ons doot ons bly gheluck verwond'ren.

SOBAB.

Iupyn sach onse smaet, flux hy begon te dond'ren,
En wierp te seer vergramt zijn blixem uyt de Locht.
Dagon stond op, en sprack, ick heb een raet bedocht,
Jck sal zyn moed'ghe ziel doen matten door het minnen.
Daer helpt geen menschen sterckt als Goden willen winnen.

PHICO.

Een yder brengh zyn gift tot danckbaerheyt, alwaer
Wy 't Heyligh offer doen op 't Goddelijck altaer.
Een yder looft de Goon, die *Simson* als een Jode
Veracht heeft, want hy eert noch dient geen vreemde Goden.
Jsraels God alleen looft hy met hart, en mont,
Die hem niet helpen wou als m'hem ghevanghen bondt.
'k Acht d'oorsaeck is alleen de straffe vande sonden.

THOY.

De sonden hebben hem gheketent, en ghebonden.

AHUSA.

Ons sonden hebben ons so langhen tydt verdruckt.

REHOB.

En meerder sonden doen 't dat minder sond gheluckt.

SOBAB.

Geeft Goon dat wy niet meer voor u en moghen sond'ghen.

PHIC.

Comt gaen wy Goden-lof groot-maken, en verkond'ghen.

Vertooninghe daer de Vorsten offeren inden Tempel voor Dagon.

SIMSON, met den Jonghen AMRI.

SIMSON

De *Vorsten* die in pracht en groote pompery,
Preutz heerschen, en ghebie'n, die spiegh'len hun aen my,
Jck die ver over-trof de Princen, die m'ontsaghen.
Jck die men saligh prees, en zeghende myn daghen.
Jck die geen kroon ontsagh, noch scepterlijcke macht,
Mael nu ghelijck een slaef gheketend, en veracht.
Onzalighen Hebreë, nu vloect m'u eer, en leven,
Als eenen dooden hont, ha wilt my antwoord geven
Ghy sprakeloose re'en, die wettelijck ghebiet,

Wickt, weeght, en balanceert mijn lyden, 't geen ghy siet.

Memphides trotsen Prins, wiens scepter rijck beperelt:
Bedwongh den *Africaen*, die al de wyde werelt
Scheen veel te nau of engh, wanneer hy inder yl
Sijn *Delta* liet, en keert den rugh den veyl'ghen Nyl,

Om't vry-ghelaten-volck, Gods uytverkooren zielen,
 Door 't scharp Egyptische stael tyrannigh te vernielen:
 Die vand' geen swaerder straf met al zijn Godloos heyr,
 Dan 't grondeloose graf in't Arabische meyr.
 Den vetten *Moabyt*, den wrev'len Jsraels temmer,
 Ontzielde *Ehuds* handt met een twee-snydend lemmer.
 Den schepter die te swaer d'Hebreen had gedrukt,
 Wiert hem door *Geras* Soon uyt d'handen haest gheruckt,
 Een *Serubaal*-zoon *Abimelech* besnoode,
 Die tseventich zijn Broers verworrechde en doode,
 Dien Goddeloose Vorst, en geessel van 't ghemeen,
 Brack d'Harsen-pan een Wijf met eenen Meulen-steen.
 Wat, zijn dees snoo Tyrans niet sachtelijck ghesturven?
 Wat onverwachte dood hebbense niet verwurven?
 Onduldighen *Danit*: misgundy hun 't gheval?
 Helaes, en soud ick niet? seght reden? seght, en sal
 Om kleynder sond die 'k heb als dese drie bedreven,
 My 't rampsalighe eynd berooven 't droeve leven?
 Jck sterve duysent doo'n, mijn sond heeft niet verschuld
 Dees nickerlijcke straf. Nu *Simson*, met gheduldt
 Lijd, Godes handt, ghelooft, die druckt u inder assen.
 En d'wijn u 't langhe hayr wed'rom begint te wassen,
 Vermach zijn lieve gunst, wiens g'nade wonder werckt,
 V swackk' ontcrachte le'en te gheven d'eerste sterckt.
 'k Vertwijffel aen zijn hulp, ach neen, wilt niet wanhoopen,
 D'ontfermherticheyts deur staet voor de zondaers open,
 Soo wie met waer berou van zonden tot hem komt,
 Zijn Godheyt nimmermeer verwerpet of verdomt.
 Ach Heere, ick ghelooft, vergheeft my mijne zonden,
 Jck ben door mijne schult ghekercket, en ghebonden.
 Ghy straft rechtveerdelijck, 'k verliet u wet, en woort.
 Hier komen d'onbesneen, nu moet ick wed'rom voort.

De Vorsten sittende boven inden Tempel aen een Maelydt met DELILA. Rey der Philisteenen vrolijck zynde, d'instrumenten oft Musijck.

THOY.

Nu *Delila*, ghy die zijt d'oorsaek van ons vreuchde.
 Die onse vrolijckheyt veroorsaect door u vlijt:
 Singht nu eens 't blyde liet 't gheen *Dagon* toe-ghewijt
 Js, tot een danckbaerheyt.

DEL.

Mijn ziele die verheuchde
 O *Vorsten!* als ick sach dat u versturven deuchde,
 Door *Simson* wierd verjeught, wiens al te wond're kracht,

Door mijn hand wierd verrast die yder nu belacht,
't Moet met hem winter zyn die steeds in min verheughde.

REBOB

Hy maelt, en drayt een rat, 't geen nimmermeer en wint.
Hy was, of sach te gauw, maer d'ooghen die geblint
Nu zyn, versek'ren ons, de krachten zijn ghedwongen.

SOBAB.

D'Al-dwingher die 't al dwongh was sterck door 't langhe hayr,
Nu ist hem afghekort, nu dwinght m'hem.

AHU.

Me-vrou waer
Na ist dat ghy toeft, daer dient noch eens ghesonghen.

PHICO

Mijn Heeren soo 't uw haeght, datmen eerst een beveelt,
Die *Simson* hael, op dat hy voor de *Vorsten* speelt,
Soo sien w'ons ooghen lust, en voeden onse wrake.

THOY.

't Gevalt my wel.

AH.

't Behaecht ons oock.

BO.

'kSel maken
Heerschops dat hy hier datelijck verschyn:
Maer eerst klaer ick uyt deze roemer mit wijn.

Pausa, de Philistynsche. Instrumenten, en dansen.

BOER

Simson komt veur den dach, en speelt wat snip, snap, snarp,
De Hopluy die begheerent.

SIM.

Amri, haelt my de harp.

BOER

Past dat je me lustigh maeckt de vingheren te roeren.
't Js byget voor Heeren, en Juffers, en veur gien plompe boeren.
Die verstaen hun dat spul niet, 't gaet boven hun begrijp,
Sy prijsen de Veel, trommeltje, 't schodt, en de sack-pijp.
Ja stel ghy de snaren vast, ick weet mijn weetje,
Jn d'wijl het schaepjen bleet, soo verliest het een beetje.

SIMSON

Amri wat's dat voor een? soo wrevel inde mont?

AMRI.

Mijn Heer het is een Boer, voor u een snooden hont.

SIMSON.

Helaes dat ben ick nu, ach Hemel stort u gave
Noch eenmael over een verachte, blinde slave.
Gunt my o Heere, Heer, dat ick beleef dien dach,
Dat ick voor mijn ghesicht my eenmael wreken mach:
Gheeft uwe knecht de kracht, myn kracht is my besweken,
Ach, mocht ick my noch aen de Philistijnen wreken.

't Liet der Philistijnen, singhende op den Tempel

*DE Goden die Aerd regeren,
Groot gheacht,
Monarchen die 't hier al overheren
Door hun macht,
Moeten al,, door 't gheval,,
Nu met den Philistyn,, vervrolyckt zijn.*

2. *De Coningen die hun scepters swayen*
Eel van bloet,
Wiens eere geen tongh en kan verbreyen
Bie'n ootmoet,
D'Godt der Goon,, die hun kroon
d'Een na believeen geeft, en d'aer ontleeft.

3. *De Vorsten die d'Arabers tarten*
Door hun swaert,
De stoute onvertsaeghde herten
Kussen d'Aerd,
Al hun eer,, schilt en speer,
Ia pylen, ende boogh,, breeckt een om hoogh.

4. *God die om hoogh d'Hemelen spande,*
Als een tent,
Die ons Simson gaf in handen,
Heeft ghewent
Onsen druck,, dies 't gheluck,
Nu t'Goddelijck geslacht,, vrolijck toelacht.

5. *Lof sy God Dagon die onz' sonden,*
Heeft bedeckt,
Die onse vyand' heeft ghebonden,
En begeckt,
Die ons joegh,, en versloegh,
Die heeft nu onse Godt,, met smaet bespot.

SIMSON

Ay my, ick ben soo moe, mijn beenen my beswijcken.
Amri is daer veel volcx?

AMRI.

De meeste vande rijcken.
De *Vorsten*, 't isser al, de hoogh, en laeghe staet.

SIMSON

Nu voor de leste dienst, mijn vriend, ick bid u, gaet,
En leyt my onder 't huys, by zuylen rust ick garen,

AMRI.

Mijn Heer 't ghebou dat rust heel op dees twee Pilaeren.

SIMSON

Neemt dese harp, en maeckt u wegh. Heere helpt mijn
Ziele leeft, en sterreft nu met de Philistijn.

Hier treckt hy den Tempel omme, daer hy selfs onder blyft, met de Vorsten.

III. Handelinghe. Leste Wtkomste.

Rey der Ioodtsche.

BEclaghelijcke *Vorst*, onselijcke Iooode,
 Doorluchtighe *Danit*, en onverschrickten Helt,
 U Broeders, laes, sien u verslaghen by de doode,
 O heerscher! was u kracht en wonderlijck ghewelt
 D'ooorsaecke van u doot? mosten dees stercke armen
 Dy brenghen in het graf, helaes, ontzielde kas,
 Laes, Helt die veertich Iaer als rechter kont beschermen
 Israel, voor de geen die onsen vyandt was.
 Slaept, slaept door uwe doot, hebby dry-duyst ontzielt,
 Onbind'lijck was u kracht, ô onverwonnen wonder!
 k' Hebt door u sterckte sterck der stercken kracht vernielt,
 Wat schuyt hier g'heymenis, figurelijcke onder.
 D'Heer Christus is, en was, de waere *Nazareen*,
 D'Heer Christus is alleen hier afghebeeld gelettert,
 Onder een *Simsons* beeld: wiens groote kracht alleen,
 Heeft stervende de macht van 't Helsche rodt verplettert.
Iscarioth die kust, hy levert door verraet,
 Die ons van sond ontbindt, die binden s' als ghevanghen,
 Sy blinden 's werelts licht nae Godts bescheyden raet,
 S' hebben huns levens *Vorst* aen 't hout des kruys ghehanghen.
 O doot, hy was u doot! ô hel, u helsche macht
 Viel schandelijck ter neer, wanneer Godts Soon verheven,
 Verwinnende verwon, en riep 't is al volbracht,
 O *Simson*, *Heylandt* Christ *V doot* alleen *doet* leven.
 Ha stercken! waer 's u macht? waer is u wrevel rot?
 Waer is u rycken buyt, en u gheroofde vaten?
 Een *Simson* bindt u kracht als een warachtich Godt,
 Siet, siet! hy overwint al scheen hy meest verlaten.

Waerom kondy ô graf! verderffelijcke hel
 Niet houden in u schoot dien alderhoogsten Coningh?
 't Was een onmoghelijck werck, den Helt in Israel
 Glorieuselyck verrees na 's Hemels blyde wooningh.

Begraeft, neemt wech, ô Ioon! beweent de sterckste Man,
 Die oyt de Son bescheen, en Moeder heeft ghedraghen,
 Dijn 'sVaders huys beschrey die niet weer komen kan,
 Die *Wt levender jonst* treur-eyndich eyndt zyn daghen.

E Y N D E .

Blijft volstandich.

Klinck-dicht.

*Wie staech in Neer-duyts soeckt zijn tael hier te onthouwen,
 Die komt aenschout hoe ons Abram de Coninck milt,
 Door zijn vernuft, en konst, te saem (hier leeren wilt)
 't Bedroch dat heym'lijck schuylt onder beveysde vrouwen.*

*Ghelijck als hier naer volcht, Const lievers wilt aenschouwen,
 Hoe Delila door list Simson het hayr afscheert,
 Die duyst manlijcke Mans het onderst' opwaerts keert,
 Wierdt listich door een Vrou ghebrocht in groot benouwen.*

*Sijn vyandt seer verheucht, meende 't was doen te niet,
 Doen Simson door een Vrou was komen in 't verdriet,
 Maer zijn doot noch verslondt by dryduyst Philistijnen.*

*Hier in ghy mercken kont wat sterckte is met vliet,
 Als onsen Rymert hier in re'en-rijck heeft bediet,
 En aerdich op 't Tooneel sietmen 't nae 't leven schijnen.*

L.V.Y.

Eerdicht, op Simsons Treur-spel Van Abraham de Koningh.

*GHy Griecken die met u ghedichten opgeblasen,
 De werelt wondert, en de volcken doet verbasen.
 Die met u namen van onsterffelycke lof
 Verwonderinghen maeckt, de volcken die in 't stof
 Van duysternissen wilt verstemmen, en bedoven,
 Gantsch kundeloos, nochtans u groote dinghen loven.
 Indien ghy spannen kond met Roomen alle bey
 Van dichters uyt-ghekeurt Poëtelyck een Rey:
 En wapen-ryck te zaem u woorden deft, en reden,
 Op 't çierelyckste mocht op-smucken, en becleeden:
 Ia alles rechten uyt, wat uyt te rechten stont,
 'k Wed ghy in dese eeuw Hollantsche borsten vondt
 Beswanghert met een moet, soo wel van hert als harssen,
 Om u (trots sulcks) met re'en, om redenen te parssen,
 En dat op hunne tael, met woorden rijck van zin,
 Van treuricheden, of van bly, of droeve min.
 Van boerteryen, 't sy, of kleyn, of groote saken,
 Of souden u, ghelyck ghy haer, Patronen maken,
 Waer uyt ghy ziften sout, de pracht, de pronck, de prael
 Van haere, even alsse doen van uwe tael.
 Soo bralt nu sonderlingh van gheesten uytghenomen
 Het prachtigh Amsterdam, soo uytgherustet komen*

*De dichten wel ghevoeght: van stael, van schick, van maet,
 Dat de verwond'ringh in verwond'ren selfs bestaet.
 Aen Hoofden sietmen 't, en Coninghen openbaren,
 Als of het Grieksche, en al Roomsche dichters waren.
 Dat segghen wercken, en dat segh een yder stuck
 Ghemeen aen elck, en voor de Werelt inden druck.
 Dat segghe Simson oock, dees Simson die begrepen
 Is van vernuftigh breyn, van sinnen wel beslepen.
 Dees Simson, die hoewel van leden groot, en grof,
 Door 't minnen kryght zyn doodt, en door zyn sterckte lof
 By overleefde, en noch levende gheslachten,
 Die roemen zyn ghewelt, en zyne min verachten:
 Hem siende nu alhier selfs winnaer, selfs vermant,
 Soecken te roemen u Dichter, en u verstandt,
 Met stoffe waerdich om ter eeren te verheffen,
 Maer u waerdye schynt hun machten t' overtreffen,
 Als machteloos by u, O Conincklijck Poët!
 Die wel te recht verdient dat ghy nu Coninck heet.
 Laet Griecken roemen nu, want alle datse houwen
 By hun ghemeen te zyn, dat moomdy hier aenschouwen,
 Laet queelen hun van min, hier hebdy die verbeelt,
 Dat yder woort, en vers, u een verwond'ren steelt.
 Wildy manhafticheyt, of wildy veynsen, smeken,
 Dat siedy door een Vrou, door-trapt, en schalck besteken.
 Wildy verbaestheyt van verblufte Philisteen?
 Wildy hun val? en wildy Isr'els treuricheen?
 Hier hebdy 't uyt-ghekipt, van onghemeene standen.
 Hier hebdyt t'zaem ghevoeght, ghebreydelt met de banden
 Van wetenschap, en konst, soo gheestich uytghebromt,
 Dat hem, en wel te recht, den Lauwerier toekomt,
 En dat Poëten t'zaem hem çierelijcken vlechten
 Een groen onwelckbaer krans, om op zyn hoofd te hechten.*

Een boven al.